

PÒRTUUA

NÚMERO 171, GENER 1997 / 1^a

* Ja som quinzenals!

* Una centenària a Sa Cabaneta

* L'Associació de Dones, a les Veïlades

* Qui és qui a la comèdia dels Reis

* L'organista d'Es Pla de na Tèsa

* C.D. Marratxí - Sp. Sant Marçal, màxima rivalitat

* Toni Roig i Al Mayurqa, premiats amb el Ceriverí

* Temps de matances

Quinzenal de Marratxí

159

**Comunicació
i Cultura
de Marratxí**

C/ Major 39, 1
07141 Pòrtol
Redacció
Tel. 79 78 70
Fax 79 74 36
Distribució Tel. 60 31 44
Publicitat Tel. 60 22 20

COL·LABORADORS

Tolo Aguilar Jofre
Xisca Aguiló i Roig
Oscar Amer
Sebastià Bennasar
Catalina Bestard
Neus Bibiloni i Vich
Cati Català i Serra
Pere Estelrich i Massutí
Bartomeu Fiol i Coll
Pere Fullana
Francisca Juaneda
Guillem Massot i Capó
Guillem Massot i Juan
Joan Massot i Juan
José L. Montesinos
Josep Nigorra
Josep Lluís Pol i Llopart
Antoni Roca i Jerez
David Roca
Vicenç Sastre
Joan Carles Serra
Joan Terrassa
Gabriel A. Vich

DISTRIBUCIÓ, PUBLICITAT

Joan Horrach
David Monzonis
Antònia Rosselló
Jaume Rotger

CONSELL EDITORIAL

Pere Amengual i Bestard
Miquel Bosch i Auba
Josep A. Calvo i Femenies
Bartomeu Pou i Fiol
REDACCIÓ

Cati Bisquerra
Joana Maria Matas
DIRECCIÓ/COORDINACIÓ
Biel Massot i Muntaner

Imprès a Arts Gràfiques Xisco
D.L.: PM 529/81

PORTADA

Comèdia dels Reis
(foto, Tolo Aguilar)

Durant el mes passat ...

- El PP recolzà la incineradora.
- Segons els billets d'Euro, no som europeus.
- Caos a l'aeroport de Madrid.
- Inflació zero.
- Vaga de funcionaris.
- Mar de fons a l'Audiència estatal.
- Oasis va suspendre pagaments.
- Santanyí aprovà noves urbanitzacions.
- Grans pluges a Mallorca.
- Gonzalez-Ortea, famós per una "o".
- Enrenou al Parlament per les dietes.
- Problemes entre Convergència i Unió.
- En Cañellas va haver de tornar a declarar un parell de vegades.
- Encara no vaig rebre la Pòrtula del novembre.
- Nadal, un any més.
- Boeing i McDonell Douglas es varen fusionar.
- La gasolina, novament a preu rècord.
- Vàrem saber que rebrem el segon canal valencià.
- La Marathó de TV3, per malalties cerebrals, amb recaptació rècord.

GAVIM

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

La Redacció no s'identifica necessàriament amb el contingut dels escrits publicats.

Degut a la quantitat d'originals que ens arriben ens veiem obligats a prioritzar segons urgència, interès general, importància relativa, brevetat i ordre de recepció. (Per cartes, opinió i creació aconsellam mig foli d'extensió; un com a màxim).

**Data màxima de recepció d'originals:
15 de cada mes**

Que consti en acta...

- ◆ 1997, ja. Que el vegem acabar així com l'hem vist començar.
- ◆ Els 15 anys de **Pòrtula**.
- ◆ El canvi a quinzenal. 1 i 15 de cada mes.
- ◆ La inoperància dels dirigents de Correus. Són incompetents hi hagi qui hi hagi al govern.
- ◆ La necessitat d'una oficina tècnica de Correus a Marratxí.
- ◆ La barra de Cort i el despreu dels seus dirigents envers el CIM i envers Marratxí. La capital de Mallorca no es mereix aquesta guarda de prepotents.
- ◆ El betlem dels alumnes del taller de figures de fang a s'Escorxador.
- ◆ La gran quantitat d'aigua que beu el Polígon quan plou.
- ◆ Els foguerons de Sant Antoni, voltant cantó.
- ◆ La mostra d'artistes marratxiners 16 x Paper, al centre de cultura S'Escorxador.
- ◆ Les emissions de Ràdio Marratxí al 101.8 de la FM des del Pla de na Tesa.
- ◆ El greu problema dels transports a Marratxí.
- ◆ Els actes de l'Hivern Cultural.
- ◆ L'extrema lentitud de les parròquies per donar informació de les seves activitats.
- ◆ El perill que suposa la rampa d'entrada al xalet del sr. Pedro Meaurio.
- ◆ El tancament del punt verd, encara al Polígon.
- ◆ Els fums d'algun component de l'equip municipal.
- ◆ El silenci administratiu sobre la construcció de l'Institut d'ESO.
- ◆ El silenci administratiu sobre la construcció de l'abaixador del Centre de Salut.
- ◆ El calendari municipal, dedicat al patrimoni arquitectònic, amb unes bones fotos de Tolo Aguilar.

A PARTIR D'AQUEST NÚMERO, PÒRTULA QUINZENAL... CADA DIA 1 I DIA 15 A CA VOSTRA

MARIA ROIG, CENTENARIA A SA CABANETA

Maria Roig Perelló va néixer a can Menut, de Llubí, el dia dels Reis de l'any 1897. Fa 15 anys començà a venir per Sa Cabaneta durant els estius amb la seva filla i els néts i des de fa 8 s'hi establí definitivament.

Dia 6 de gener apleix els 100 anys i per això la parròquia de Sant Marçal i l'Ajuntament faran una festeta i li retrans un homenatge.

Maria Roig es casà amb Pau García, de Madrid, i tengueren 3 fills. Ara té 3 néts i 4 renéts. Enhorabones mill!

CALENDARI MUNICIPAL Ull amb les llunes de gener.

Ja és al carrer l'edició de 1977, dedicada al patrimoni arquitectònic. Ha estat elaborat per Tolo Aguilar, amb unes magnífiques fotografies d'uns llocs ben entranyables, i Xisco Tomàs, que està dins el grup d'ARCA que posa al dia el catàleg d'edificis i elements protegits.

Ja tancada l'edició un agut lector ens comunica que les llunes corresponents al gener són incorrectes. Així idò anau-hi alerta les persones que per motius del camp -sembrar patates, tallar canyes...- o de la mar estau acostumades a fer-les servir.

Sembla que haurien d'esser: Minvant, 2 i 31; Nova, 9; Creixent, 15; Plena, 23.

JA SOM QUINZENALS !

Amb aquest número iniciam la singladura del quinzenal per tal de poder-vos fer arribar les notícies més d'hora.

A partir d'ara també cada dia 15 **Pòrtula** s'acostarà a les vostres cases si sou subscriptors o als llocs de distribució per posar l'actualitat a les vostres mans de manera més puntual.

Seguim comptant amb la vostra confiança i recolzament.

Editorial conjunt de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca

La premsa forana: de premsa folclòrica a premsa ignorada

Des dels anys 1978-80, en què es treballava molt per constituir i posar en marxa la nostra Associació, fins a l'actualitat han passat prop de vint anys. Els objectius aconseguits des de llavors són molts i, tal vegada, el més important ha estat la consolidació i la unió de l'APFM (Associació de Premsa Forana de Mallorca).

Aquests darrers anys, el sòtil de publicacions associades s'ha mantingut entorn de les cinquanta, amb els alts i baixos propis d'una entitat tan diversa com revistes hi ha associades. Amb els anys, s'ha aconseguit que les institucions hagin participat d'aquest creixement i consolidació, fins al punt que els ajuts econòmics han pogut satisfer més d'una revista en crisi. També és veritat que per als setmanaris aquests ajuts no han estat més que testimonials, i és en aquest aspecte on volem centrar aquesta queixa.

La premsa diària de Palma absorbeix la pràctica totalitat de la publicitat que les grans institucions públiques, Govern Balear i Consell Insular de Mallorca, destinen per promocionar-se i/o donar a conèixer els seus objectius. No debades, la premsa diària rep el que està en el seu dret a l'hora de demanar publicitat. La premsa forana rep, justament, les miques d'aquests ajuts institucionals.

Fins el moment, els polítics han firmat pocs concerts econòmics amb l'APFM, la majoria per la seva contribució a la normalització lingüística, tot i que la premsa forana havia estat peonera en aquesta tasca; la seva difusió actual en català és possible gràcies a l'esforç comú de moltes de les publicacions associades. Cinquanta revistes que, per mitjana mensual, sumen un total de 98.000 exemplars de tiratge, i molt més de difusió i lectura. I, encara, pareix que demanem diners en un cap de cantó amb un capellet de palmes. També som conscients que la nostra premsa no pot viure determinada pels ajuts institucionals i que ens hem d'espavilar: no dormir a la serena, com diuen pel poble.

Hem mantingut una fidelitat constant a les institucions, que, molt sovint, no ens han valorat suficientment. A l'hora de respectar els concerts, hem complert i hem procurat ser equànimes amb tothom, i aquesta equanimitat ha permès la unió dins l'Associació. Però, davant el futur imminent que ens espera, en què la professionalització i la competència faran trontollar les petites revistes associades i les que puguin néixer, cal pegar un crit ben fort perquè les institucions ens tinguin en compte a l'hora de distribuir els barems publicitaris que marquen. Ho repetim: la premsa forana no pot ser ignorada per les retallades pressupostàries. El nostre compromís va molt més enfora, i hem mostrat proves evidents de complir els nostres convenis. Als pobles, on la premsa diària no tracta directament la informació i no té la fidelitat que ofereix la premsa forana, aquesta sempre serà una garantia per a les persones que hi viuen.

Esperem, aleshores, que en vista a l'any que ve, les autoritats polítiques ho tinguin més clar.

Ha succeït

Tercera Edat

El Govern Balear aprovà un conveni entre la Conselleria de Presidència i l'Ajuntament de Maratxí per finançar les obres i equipaments del centre de persones majors de Pòrtol. Tot seguint el projecte del Pla 10 destinat a què els municipis de les Illes estiguin dotats d'una xarxa completa de serveis socials per persones majors. També l'Ajuntament ha cedit a l'empresa Manakoora Land S.L. l'execució de les obres d'una residència per la tercera edat que es pensa fer a un solar municipal de la zona de Son Verí.

Escola de Salut

L'Escola de salut de Marratxí organitzà un curs dirigit per Miracles Delgado sobre les plantes i les seves utilitats per donar a conèixer les propietats curatives de les plantes i els secrets per fer una petita "farmàcia" amb elles. Per la part pràctica del curs es va fer un petit recorregut per les zones naturals del municipi, entre d'altres Can Parrisco i Es Garrovers.

Solidaritat amb el Zaire

El passat dia 26 de novembre es guardà un minut de silenci davant l'Ajuntament, seguit d'una proclama feta pel Fons Mallorquí de Solidaritat, que fou llegida pel batle Martí Serra per tal de solidaritzar-se amb el problema del Zaire.

Exposicions

El passat 16 de novembre s'inaugurà l'exposició "José Maria Quadrado i el seu temps" al centre Cultural s'Escorxador. La mostra estava integrada per material documental de l'arxiu municipal de Marratxí de la mateixa època de Quadrado. Així mateix es passà un conjunt de diapositives sobre la vida i l'obra de l'il·lustre polígraf menorquí.

Marratxiners als Reis de Ciutat

El muntatge de L'Adoració dels Reis de Palma comptarà amb dos personatges marratxiners: el popular Tolo Güell i la pintora Teresa Matas.

Sanitat

La Federació d'Associacions de Veïnats de Marratxí es reuniren amb el batle per parlar d'una sèrie de deficiències del terme, amb especial ressenya al tema de sanitat, com ara la falta d'enfermera a Sa

-continua a la pàgina 6

Missatge de Nadal 1996

Benvolguts ciutadans,
Benvolgudes ciutadanes,

Permeteu-me que avui entri a ca vostra i que vos transmeti el missatge de pau i de concòrdia que tots, en aquests dies de Nadal, ens desitjam.

Dit això, reconec que no puc evitar -ni com a individu ni com a president de la Comunitat-, d'incitar-vos a l'observació de l'entorn i a la reflexió. No és gaire difícil en aquestes dates, ja que el fet d'acabar un any i de començar-ne un altre de nou sembla que ens empeny a examinar el passat i a projectar el futur.

A mi, és evident que em pertoca examinar, en primer lloc, l'àmbit col·lectiu i reflexionar-hi: on som i on hem arribat com a poble, com a societat?

Jo crec que, enguany, amb l'increment de competències i, per tant, de serveis als ciutadans, hem fet una altra gran passa cap a la consolidació de l'autogovern a les nostres illes.

De la mateixa manera, enguany, també els consells insulars han avançat en el camí de la consolidació. I, a Mallorca, a més, s'ha iniciat una situació de convivència política entre forces d'ideologia diferent, que demostra que a les Illes hi ha una cultura política capaç de permetre, tot i les diferències, el funcionament democràtic i normal.

Dins el món econòmic, el diàleg entre treballadors, empresaris i Administració ja estat un fet tangible, cosa que constitueix, crec jo, un altra mostra de maduresa i, en definitiva, de convivència.

I a més, l'any ens ha duit dades importants: mai en la història no havíem tengut tanta de gent fent feina ni tan poc atur. És cert, per més que això no ens ha de fer oblidar que, de cada vegada, hi ha contractes més poc estables i que encara queda molta gent que no té un lloc de feina.

Hem de reconèixer, però, que l'any ha presentat inestabilitat política, especialment en el partit que dóna suport al Govern. És una situació que no desitjava ningú i que s'ha produït, encara que jo estic convençut que aviat serà història.

Però, des d'un altre punt de mira, sé molt bé que aquestes festes es lliguen tradicionalment a la vida familiar. I jo, que em consider una persona molt casolana, que viu amb intensitat especial la relació amb els seus, crec que, en aquests moments, a les Balears es produeix una evolució, un canvi en la vida de les famílies. És un canvi positiu en molts d'aspectes. Per exemple:

- * ha canviat el paper de les dones, que han incrementat la presència en la vida pública, sense abandonar el seu rol en la família.

- * hi ha més respecte al dret de cada persona a fer allò que considera important, amb llibertat.

- * hi ha més sensibilitat social davant les situacions que pateixen els que són menys afavorits, etc.

Però també, hi ha canvis culturals, canvis de model de conducta, que ens haurien de preocupar, que a mi em preocupen, i que ens haurien de fer reflexionar:

- * Em preocupa molt, per exemple, la formació dels nostres infants, de cada vegada més en mans de la televisió.

- * Em preocupa que el diàleg familiar minvi. Vull dir que hi ha una moda, un model, que ni tan sols és espanyol ni llatí, que s'ha anat implantant gràcies a molts de factors; però que és un model que

redueix el diàleg familiar al mínim i això fa que les relacions entre les persones es deteriorin d'una manera considerable.

* Em preocupa que les persones grans no puguin omplir millor el seu temps lliure, ja que, per moltes ajudes públiques que hi hagi, no hem d'oblidar que ells són responsabilitat nostra, són responsabilitat sempre dels fills.

Nadal crec que és el moment perfecte per fer un gest i un propòsit: els pares i les mares hem de dedicar temps als nostres, als fills, al diàleg, si no volem que la manca de comunicació, pugui generar en un moment determinat situacions de fractura social, de manca de cohesió, d'individualisme exagerat.

I també ho és per a una altra consideració: vivim en una societat tolerant, que respecta les creences de tots. Això és cert. Ens ho hem guanyat. Però també ho és que s'ha introduït en les nostres vides pautes de conducta molt materialistes, sense cap espiritualitat. Fins a tal punt, que sembla com si tot hagués de sortir d'un compte corrent o d'un balanç.

Jo crec que l'home és un ésser transcendent i que no tot és material quantificable.

Per això, deixau-me remarcar la importància de les relacions personals, basades no tan sols en el benefici o en la simpatia, sinó també en l'amor.

Deixau-me que lamenti situacions penoses i tanmateix reals: la droga. Molts de joves han perdut la vida per aquesta lacra. Hi hem de lluitar en contra de

manera efectiva. Però, encara més important: recordau que la responsabilitat primera d'un pare és el seu fill i que hi hem de saber establir un contacte, un clima de relació adequat, que el posi enfora d'aquest perill.

Deixau que faci una crida als responsables de molts d'infants que no reben una atenció mínima.

I, a més, vull reclamar la vostra atenció sobre la implantació de models socials violents (de vegades, de violència manifesta i, de vegades, de violència latent, implícita). No ens hem de deixar guanyar la partida. Nosaltres, les Illes Balears, som un poble molt tranquil, molt tolerant. No hem de permetre que ningú ens introdueixi ni un gram de violència.

Ciudadans i ciutadanes de les Illes Balears,

Encara que vos hagi assenyalat punts de reflexió, de preocupació, jo crec que tenim raons suficients per ser optimistes. Sobretot, perquè a majoria continua pensant que ningú no ens regalarà res i que és necessari fer feina cada dia si volem tirar endavant. Mentre pensem això, segur que no ens equivocarem.

Per això, el desig que vos faig arribar per al 97 és de feina per a tots en pau i concòrdia. Que l'Any Nou sigui millor per a tots.

Moltes gràcies.

Jaume Matas Palou

President de la Comunitat Autònoma

Succeirà

HIVERN CULTURAL

A partir del 4 de gener. Vegeu programa a la plana d'informació municipal.

COMÈDIA DELS REIS

Dia 4 de gener representació dels Reis, a càrrec d'Amics des Pont d'Inca. Església des Pla de na Tesa a les 20 h.

Dia 6 de gener, els mateixos a l'església d'Es Pont d'Inca a les 20 h.

Els Reis de Sa Cabaneta actuaran a Sant Marçal dia 4 a les 20 h. i a la parròquia de Pòrtol dia 6 a les 19'30 h.

PREHISTÒRIA DE MARRATXÍ

Dia 8 de gener, a les 20 h. a la Biblioteca Mpal d'Es Pla de na Tesa. Projectió comentada per Vicenç Sastre "Mallorca i Marratxí: una ullada a la Prehistòria".

CONCERTS

Dia 10, 20 h., església de Sant Marçal. Concert a càrrec de la Coral Sant Gaietà.

Dia 12, 18'30 h., església de Sant Marçal. Concert a càrrec de l'Orquestra de Corda "Bernat Pomar".

Dia 25, 20 h., església d'Es Pla de na Tesa. Concert a càrrec de la Coral de Sant Josep Obrer.

CURS D'AUTOESTIMA

Del 14 de gener a l'1 d'abril al local de l'Associació de Dones de Marratxí. Organitzat per l'escola municipal de Salut. Més informació a la plana municipal.

PROVES DE CATALÀ

Dates de les proves de la Junta avaluadora de Català: A i D 1 de febrer, B i E 8 de febrer, C 15 de febrer.

Punt d'informació: Àrea de Cultura i Educació; C/Sta. Barbara, s/n; telfs: 797624 - 797683.

Col·legi

Pius XII

Escoleta
Educació infantil
Primària
ESO
(BUP i COU)

Caminam cap al futur

Aving. Gaspar Bennàssar, arquitecte, núm 33
Tels 75 17 94 / 75 15 72 // Fax 20 03 40
Ciutat de Mallorca

Cabaneta, petició d'assistència pediàtrica d'urgència al PAC, incomoditat als centres des Pont d'Inca..., el batle per la seva part ha dit que aquests punts estan en vies de solució.

Oficina municipal

L'Ajuntament de Marratxí va adequar una zona de l'edifici municipal del Pla de Na Tesa on s'ha instal·lat una oficina municipal, que s'inaugurà el passat dia 23 de novembre.

Pressuposts municipals '97

L'Ajuntament afirma que no s'han pogut aprovar els nous pressuposts dins el 96 degut a què Marratxí haurà de tenir una major participació en els tributs estatals. La raó és l'augment del municipi fins a 16000 habitants, xifra que ha de repercutir en la distribució econòmica.

Aniversari del MIJAC

El Mijac del Pont d'Inca ha celebrat el seu desè aniversari. Per tal motiu va organitzar un sopar pel 14 de desembre i va convidar-hi personalment tots aquells que un dia participaren amb les seves activitats.

Pont d'es Figueral

El Pont del Figueral que permet o facilita l'accès a l'autopista des d'Es Figueral ha estat tancat durant 15 dies al pas de vehicles degut a què s'hi feien unes obres

-continua a la pàgina 7

MACROPARC DE L'OCI

El darrer pic que les màquines s'acostaren a Coanegra varen fer matx.

L'empresa britànica PMH Propertiers ja ha començat les obres per dur a terme el projecte de construir el parc recreatiu d'oci a la zona del camp d'Inca coneguda comercialment com "El Mirall". Aquest projecte suposa una construcció de 100000 m2 i un pressupost de 10000 milions de pessetes.

De moment, a l'àrea d'urbanisme de l'Ajuntament de Marratxí hi ha entrat els projectes per a la construcció de 24 sales de cinema.

Els Verds estan en contra de la construcció d'aquest macro parc de l'oci. Al·leguen que la seva creació suposarà un altre impacte, que s'afegirà a la construcció d'una gran superfície i algunes urbanitzacions als darrers anys. A més a més el torrent de Coanegra i tota la flora del voltant es veuran afectats per la gran superfície comercial. Per altra part el parc augmenta-

ria de manera considerable la despesa d'aigua i energia.

El PSM també està en contra de la construcció del parc i la considera com "una altra agressió a la zona rústica". També consideren que això fomenta més l'abandonament i tristor de les ciutats amb el conseqüent tancament de comerços en benefici de les grans instal·lacions, on a més s'incrementa l'ús dels vehicles particulars.

Per altra part Pimem passa pena que dins el macroparc també s'hi inclogui una gran superfície comercial.

Per la seva part el batle de Marratxí, Martí Serra, considera que ja que no es pot aturar la seva construcció perquè els projectes ja estaven aprovats aquest parc pot resultar molt positiu per la zona ja que crearà llocs de treball i donarà vida al Raiguer.

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

El millors productes
i el millor servei

De dilluns a diumenge, de 7 a 14 h.
Horabaixes tancat

C/ Can Monjo Fondo, 8 **79 75 72** Pòrtol

KALMA

-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Cursets d'Art Floral en sec
Cursets de Restauració de mobles

Camí de n'Olesa 123 Tel **79 79 03** Sa Cabaneta

Per una bona construcció

Contruccions Felip Canyelles

C/. Major, 179
Tel. **60 29 89**
Pòrtol

GABINET D'ASSEGURANCES

Aving. Antoni Maura 6,
Es Pont d'Inca
Tel. 60 11 63
Mòbil 908 26 75 23

ANTONI ROIG, GUARDONAT AMB EL PREMI CERVERÍ

L'escultor i músic afincat a Pòrtol, Antoni Roig, ha rebut el premi Cerverí de Girona a la millor lletra de cançó per la seva creació *Mai l'amor és impossible* recollida en l'àlbum *Projecte Roig* d'Al Mayurqa.

Tant Antoni Roig com els demés components d'Al Mayurqa -Gaspar Jaume, Miquel Carbonell, Joan Francesc Escudero, Maria Vilches, Neus Jaume i Aina Jaume, ben coneguts entre nosaltres per les seves sovintejades actuacions a Marratxí- estan d'enhonorabona pel reconeixement a la seva tasca que suposa aquest premi, ja que prové de la votació popular dels oients de Catalunya Ràdio.

Antoni Roig es considera "joglar del segle XX" tot connectant amb la tradició d'ironia i denúncia del seu predecessor medieval Cerverí i durant el lliurament del premi va poder constatar que "la unitat dels Països Catalans no és una utopia; a nivell cultural existeix i voldria que els polítics que hi creuen la defensassin sense traves".

Enhonorabona, Toni. Enhonorabona, Al Mayurqa!

L'ORIGEN DE LA VIDA

(Dedicat a tots els qui es diuen i són Toni Roig i Cia)

Ahir algú explicà l'origen de la vida en base de lleis físico-químiques, de fusions i fisions de la sopa oceànica...

Jo, tot inspirat, crec, en base de la mística i de la llei de la fatalitat, que l'origen de la vida és un amor ROIG i boig entre el no res i l'absolut. Un gas tòxic s'aplega amb una partícula anònima (o viceversa) i jas! surt no se sap què (que ja és alguna cosa). Un alè surt d'una gargamella..., corr un polsament de temps..., una mà acarona un objecte..., i arranca una cançó d'amor, o una escopetada!

No pensem que la vida és coherent. La imatge de la vida no és més la poètica primavera que el llamp mortal que et deixa fet un caliu reciclable.

Vicenç Sastre

Ha succeït

per la connexió de les aigües pluvials i el clavegueram de la urbanització dels Caülls amb la xarxa des Figueral.

Nomenaments religiosos

Mn. Emili Ramos de 29 anys fou ordenat diaca diumenge dia 10 de novembre pel bisbe de Mallorca, Teodor Ubeda, a la capella de la casa de l'Església. Emili col·labora en l'actualitat a la parròquia Sta. Teresa de Palma. El seu germà, mn. Ricard Ramos, fins ara vicari del Pont d'Inca, ha estat nomenat, també pel bisbe, rector de la parròquia ciutadana Verge de Lluç.

Joanabel Bestard, top-model

La pontdinquera Joanabel Bestard fou la guanyadora d'un concurs de models organitzat pel centre comercial Porto Pi. La jove té 17 anys i és la primera vegada que concursa en un certamen d'aquesta categoria. Com a premi es traslladarà a l'escola *Unique Model*, que dirigeixen Sofia Mazagatos i Mar Flores, on realitzarà un curs de passarel·la.

Festa a Son Bonet

Els socis de l'Aeroclub de Balears celebraren a Son Bonet la festivitat de la seva patrona, la Verge de Loreto. Els actes de la festivitat començaren amb una missa, tot seguit hi va haver un dinar finalitzant amb una entrega de trofeus i medalles als participants del Trofeu Verge de Loreto.

Homicidi al Pont d'Inca

Juan José RM, el jove que fou detingut per la Guàrdia Civil per la seva suposada implicació en l'intent d'homicidi d'un jove al Pont d'Inca confesà que ell havia acom-

-continua a la pàgina 8

Restaurant

Ca'n Farineta

Carn i Peix

C/ Marquès de Mondéjar, 5
Tel 60 43 74
Es Figueral

Saló Maria Estil i Bellesa

Perruqueria
Ungles de porcellana
Depilació - Massatge - Manicura
Pedicura - Facials
Gimnàstica passiva - Sauna

De 9 a 19'30 h.
Dissabtes de 9 a 17 h.
Dilluns tancat

Albert Castell 21
Tel 60 29 18 Pòrtol

Ha succeït

panyat als altres a comprar la benzina que havien d'usar per cremar el vehicle i l'ocupant de dintre. Però també confessà que ell no participa en la consumació dels fets i es mantengué allunyat del lloc dels fets.

Droga en Es Pla de na Tesa

Segons denunciaren des del Club Bàsquet Pla les xeringues dels toxicòmans s'estan acaramullant als voltants del polisportiu d'Es Pla de Na Tesa. En aquest polisportiu entre setmana hi entrenen prop de vuitanta persones, moltes de les quals són nins entre 6 i 12 anys. Molts de joves tenen por d'anar a córrer si no van acompanyats i el fet està creant una sensació de perill i amenaça, ja sigui per por als enfrontaments amb els drogodependents com pel perill de punxar-se accidentalment. Els consumidors podrien venir d'una barriada propera on s'investiguen alguns punts de venda.

Defectes a l'autopista

A la autopista d'Inca, a la zona entre Son Cós i el que era el Pou del Coll, varen

-continua a la pàgina 11

PRIMERA GRAN TROBADA ORGANITZADA PEL CLUB NORD DE TIR OLÍMPIC

Dia 14 de desembre va tenir lloc a les galeries del Club Nord de tir de precisió, ubicades a la carretera vella de Bunyola, passat Es Garrovers, la Primera Gran Trobada entre el Club Nord i les forces de seguretat assignades al municipi de Marratxí, tant policia local com guàrdia civil.

A la trobada hi assistiren un centenar de persones que participaren en diferents proves de tir i foren obsequiades amb una torrada pels organitzadors.

Després de les proves es distribuïren els diferents trofeus a les persones que aconseguiren les millors puntuacions. L'entitat d'estalvi Sa Nostra feu donació d'una medalla commemorativa a tots els assistents.

MIRA QUE OFERTAS

**PAREJA LENTES
PROGRES I VOS**

INDO

18000 PTAS

**OPTICA
MORENO**

31 Diciembre, 4 · Tel. 29 08 08 · 07004 Palma

A PARTIR D'AQUEST NÚMERO, PÒRTULA QUINZENAL... CADA DIA 1 I DIA 15 A CA VOSTRA

PREMI DE DIBUIX PER A UNA PORTOLANA

Na Neus Bibiloni i Vich té 14 anys i va al Col·legi Sant Gaietà. Els alumnes d'aquesta escola i d'altres es presentaren a un concurs de dibuixos en el qual havien de representar alguna cosa que fes referència a la revisió dels cotxes (ITV). Na Neus va esser la guanyadora d'aquest concurs, va obtenir el 1er premi. Per aquest motiu li demanem això:

Com se te va ocórrer la idea de fer aquest dibuix?

Bé, primer de tot vull dir que jo volia fer un dibuix que trasmetés una idea, per això vaig fer diversos dibuixos i vaig triar el que més m'agradà.

Ens pot explicar com era el dibuix i què volia trasmetre?

El dibuix era una combinació de signes, dibuixos i lletres. Era un cotxe + ITV = un home feliç perquè tenia seguretat. El meu tema és que si una persona passa la inspecció tècnica de vehicles del seu cotxe pot anar segur, és a dir, la ITV et dona seguretat.

Quin premi vares guanyar?

Em varen obsequiar amb una bicicleta de passeig, que per cert era un poc petita per a mi i vaig poder canviar-la per una de muntanya un poc més grossa per tal que fos de la meva mida. També em varen obsequiar amb un lot d'itineraris de tota Mallorca; hi ha rutes per anar al puig de Massanella, anar de Lluç a Pollença, el camí vell de Lluç i altres. En total són 20 itineraris.

Què va esser el que vares sentir quan et varen dir que eres la guanyadora?

Primer de tot no esperava per res guanyar, ja que havia vist altres dibuixos dels meus companys, que per mi estaven molt ben fets; per tant no esperava guanyar i per mi va esser tota una sorpresa. Quan m'ho digueren de tot d'una no m'ho acabava de creure, però per mi va suposar una gran alegria de saber que havien elegit el meu dibuix entre els aproximadament 1500 dibuixos més. Per mi l'alegria no era per tenir un premi sinó que era pel goig de saber que jo era l'elegida entre tants d'al·lots.

Quan va esser el lliurament de premis? Amb què obsequiaren als altres guanyadors?

El lliurament va esser dilluns dia 16 de desembre i es realitzà a la seu del Consell Insular de Mallorca. Amb mi hi havia

4 al·lots més, tres dels quals van a la meua escola. A ells els obsequiaren amb una càmera fotogràfica i també un lot d'itineraris per Mallorca.

El lliurament es va realitzar a les dotze del migdia i allà coneguèrem la presidenta del Consell, Mª Antònia Munar, el director o cap de trànsit i un parell més d'autoritats.

A part, tens algunes altres afeccions?

Sí, practico el voleibol a l'equip cadet femení del V. Pòrtol. També m'agrada tocar la guitarra i també escric a Pòrtula de tant en tant.

I a la pintura, no hi tens afecció?

No, no hi dedico gens de temps. Preferesc dedicar el meu temps lliure a les afeccions que vos he dit abans. La pintura, bé o els dibuixos no són el meu fort, i només en faig per a l'escola.

Tens algun pla de futur per alguna de les teves afeccions?

No. Ara mateix no tenc cap pla ni per la pintura, ni el volei, ni la guitarra, ni el periodisme. El que sí m'agrada és jugar molts d'anys a volei, seguir escrivint a Pòrtula... Però pla de futur amb les meves aficions no en tenc cap, només tenc pensat estudiar una carrera malgrat no sigui la de Belles Arts.

Catí Català

IMPORTACIONS
M A L L O R C A

Articles de souvenir
Regals d'empresa
Reclams publicitaris

C/ Licorers 156
Tel. 60 48 61 - Fax 60 48 34
Polígon de Marratxí

VIATGES EN PREPARACIÓ

21.03-31.03 EGIPTA AMB CREUER PEL NIL
27.03-06.04 THAILANDIA AL COMPLET
27.03-06.04 NEW YORK I DISNEYWORLD
30.03-06.04 MIAMI I DISNEYWORLD
01.04-07.04 TENERIFE
05.04-10.04 MONASTERIO DE PIEDRA "PIRINEU ARAGONÈS" LOURDES I ANDORRA
01.05-06.05 PARIS "LISIEUX" LOURDES I ANDORRA
(I CENTENARI DE LA MORT DE SANTA TERESA DE L'INFANT JESÚS)
MAIG 1ª QUINZENA LA RIOJA.
MAIG 2ª QUINZENA PARIS NORMANDIA.

JUNY, JULIOL, AGOST: BAL 035 VIAJES
SOL DE MITJANIT
ESCANDINÀVIA I FIORDS
LONDRES I ESCÒCIA
ESCÒCIA AL COMPLET
CALIFÒRNIA.

KRONOS S.A.

C/ Bonaire, 6 - Tels.: 72 57 43 - 72 37 46 - 72 34 63

Escola per a persones adultes Marratxí curs 96/97

Aprendre a llegir el diari

Inici del curs: dimecres dia 8 de gener de 1997.

Horari: dilluns i dimecres de 19 a 20 h.

Duració: 20 hores. del 8 de gener al 19 de març.

Objectiu: la informació ha esdevingut cada vegada més un element primordial de cohesió social i influeix directament sobre el comportament dels individus. Es tracta d'acostar les tècniques i el llenguatge dels mitjans de comunicació a la ciutadania per tal

de provocar una actitud crítica a partir de l'anàlisi i el debat.

Lloc: Escola per a Persones Adultes de Marratxí. C/ Magdalena Solivelles (mestra), 1. Sa Cabaneta.

Preu: 3000 pts.

Matrícula: Àrea de Cultura i Educació. C/ Sta. Bàrbara, s/n. Tels:797624-83

Places limitades!!

*Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació*

II Jornades d'estudis locals de Marratxí 19 d'abril de 1997

Lloc de celebració: C.P. Costa i Llobera (Ctra. de Pòrtol, s/n)

Organitza: Ajuntament de Marratxí. Àrea de Cultura i Educació

L'Ajuntament de Marratxí, després de la bona acollida de les I Jornades d'Estudis Locals, celebrades el 1995, convoca les II Jornades pel 1997. Les comunicacions estan obertes a totes les possibilitats i disciplines: història, cultura popular, medi ambient, vida quotidiana, etc...

La qualitat d'alguns treballs presentats a la primera convocatòria, com es pot veure a la publicació editada, ens ha animat a tornar organitzar tal esdeveniment, en una tasca que esperam mantengui el nivell de participació i sigui una fita important per la gent que manté una inquietud envers el passat i la realitat del nostre municipi.

Miquel Coll i Canyelles

Regidor de l'Àrea de Cultura i Educació

Escola municipal de Salut Curs d'autoestima-comunicació

Dirigit a les persones:

- Interessades en millorar la seva autoestima i autoconcepte per aconseguir un harmoniós creixement personal.
- Que experimenten dificultat de comunicació personal i professional. Dificultat per parlar i expressar-se en públic.
- Que vulguin potenciar la creativitat, l'empatia i desenvolupament de la intel·ligència emocional.

Metodologia

- Introduccions i breus explicacions teòriques.
- Treball en grups reduïts.
- Exercicis pràctics de simulació (Role-playing)
- Exercicis pràctics de comunicació.
- Exercicis propis d'expressió corporal mitjançant ritme, mímica, moviment, joc i relaxació.
- Posada en comú de les experiències.

Professores:

- Estefania Mercader, psicòlega clínica
- Magdalena Riera, psicòlega clínica

Lloc: Edifici Erica, 3er pis (Associació de Dones de Marratxí) Pont d'Inca.

Horari: Dimarts de les 19'30 a les 21'00h, del dia 14 de Gener al dia 1 d'Abril.

Preu: 1500 Pts al mes (4 sessions)

Inscripcions: Per telèfon: 794643 matins
601187 horabaixes.
(Places limitades)

Amb la col·laboració de l'Associació de Dones de Marratxí

*Ajuntament de Marratxí
Àrea de Sanitat*

Presentació de comunicacions

S'ha de remetre el títol i el resum de la comunicació en el moment de la inscripció.

El termini de presentació de comunicacions acaba dia 28 de març de 1997.

A més d'un exemplar imprès, les comunicacions s'han de presentar en suport informàtic (Wordperfect/Word/Works). En els casos de Word i Works el document s'ha de tancar per a MSDOS o Windows.

L'extensió màxima serà de 15 folis (il·lustracions incloses)

El temps d'exposició de cada comunicació serà de 10 minuts.

L'Ajuntament de Marratxí procedirà a l'elecció de les comunicacions.

Inscripció

La inscripció és gratuïta i als participants se'ls lliurarà un certificat d'assistència.

Als inscrits i a les persones interessades se'ls remetrà un programa detallat.

EL GOB DE MARRATXÍ JA TÉ DIRECTIVA

La delegació local del GOB va elegir els seus càrrecs directius. En aquests moments es tracta d'una junta provisional per poder accedir a la inscripció oficial.

Josep Lluís Pol n'és el president, Margalida Gual la secretària i Vicenç Sastre el tresorer. Com a vocals foren triats Nona Camps, Jesús Ramírez, Catalina Bestard, Josep Antoni Calvo, Elena Arteaga i Fèlix Fernández.

Les primeres accions que pensen fer consisteixen en una recriminació formal per les obres des Caülls i una campanya per promoure la cooperació

Vicenç i Pep Lluís, nous tresorer i president

entre la nova entitat i les diverses associacions del terme.

Foto denúncia

DUES IMATGES D'UN MATEIX CARRER

Es tracta del carrer Nicolau Cotoner, de sa Cabaneta. A un costat els multen si deixen els cotxes damunt la voravija; a l'altre, en canvi, tot el temps hi ha cotxes

aparcats a sobre ella i ningú no diu res. Els veïnats de la primera zona -la del bar Es Siurell- estan negres, però es veuen obligats a pagar les multes si no volen recàrrecs. Es una situació que no s'entén ni poc ni gens, però no quadra.

A la Pppòrtula del més passat...

- Eii! Portada en color!!
- Un anunci en castellà, i un que parla de "nit bona" i "nit vella".
- A la pàgina 20, veureu una foto on hi ha un increïble caramull de gent. Contau-los si voleu.
- Bon disseny de la fotocomposició central.
- A la pàgina 39, magnífic anunci, escrit a l'enrevés de Bell Art. Em citen i tot!!! Quina il·lusió!
- A la pàgina 40, magnífica foto dels "Sinco magníficos".

GAVIM

Ha succeït

aparéixer unes esclertes al talús que hi ha vora la via. El Servei de Carreteres compta amb vuit milions de pessetes per instal·lar-hi unes xarxes metàl·liques per tal d'evitar danys en cas d'haver-hi desprendiments.

Bunyolada de Soca-Arrel

L'Agrupament Escolta Soca-Arrel va celebrar el seu segon aniversari amb una gran bunyolada a la Plaça de l'Església de Pòrtol, on hi estava convidat tothom. També com ja és tradicional el club de futbol va organitzar una parada de bunyols a can Pere d'Inca durant els dies propers a la festa de les Verges.

Institut d'ESO

El Consistori segueix reclamant la construcció del necessari institut. Martí Serra exposà la necessitat d'aquesta millora educativa al president Matas, mentre els dirigents polítics de l'Ajuntament marratxiner lliuraren visita al nou delegat del MEC i aprofitaren per exposar-li el problema.

Vigilància al Pont d'Inca Nou

La Policia Local de Marratxí va intensificar la vigilància a aquesta urbanització per tal de controlar el gamberrisme de la zona. Ho ha fet mitjançant una patrulla de camuflatge amb dos agents que van de paisà. Gràcies a aquest nou sistema de seguretat els actes de gamberrisme s'han aturat i fins al moment no s'ha pogut reconèixer cap responsable de les malifetes.

Recollida Selectiva

Els esforços realitzats pel Consell Insular a la Part Forana per implantar

-continua a la pàgina 12

S'ESTACA

Bon ambient i diversió de GENT JOVE

Direcció:

Maties Mesquida, Epi Mesquida i Xisca Sastre

*5 GENER ARRIBEN ELS REIS AMB SORPRESSES PER A TOTHOM

*10 GENER. DIVENDRES. FESTA CERVESA BUD

*16 GENER. DIJOUS. REVETLA DE SANT ANTONI AMB FOGUERÓ

vos esperam a tots

C/ Marquès de la Font Santa, 40A Tel. 14 07 87
SANTAMARIA DEL CAMÍ

TENIU CITA AMB PÒRTULA ELS DIES 1 I 15 DE CADA MES... PÒRTULA QUINZENAL

Ha succeït

punt de la recollida selectiva en la majoria de municipis comencen a donar els seus resultats. A Marratxí s'han recollit 65979 kilògrams de paper i cartró i 61555 kilògrams de vidre durant l'any.

Malgrat aquests resultats positius els veïns de Marratxí segueixen denunciant que el centre de recollida selectiva del Polígon és un vertader desastre.

Sancions a les infraccions urbanístiques

Arran de la revisió de les Normes Subsidiàries l'Ajuntament ha obert nombrosos expedients per infraccions urbanístiques a les diferents urbanitzacions il·legals que hi ha al terme. Aquestes actuacions en forma de multes s'eleven a un total de 42 milions de pessetes. La urbanització més afectada és Son Ametler, seguida de Ses Llegitimes, Son Sales...

-continua a la pàgina 13

Curs manual "Com fer màscares" Pel C. Manual Sa Fullarasca

La majoria dels nins es diverteixen usant màscares, els encanta sorprendre i atemorir, mentre creuen no ser reconeguts. Els nins poden, a més a més, fer màscares amb entusiasme, començant per una simple careta o màscara de cap sencer feta amb una bossa de paper i arribant a fer progressivament altres màscares més complexes de paper "maché" quan són majors. Els seus dissenys poden ser innovadors i molt imaginatius quan creen el seu animal favorit, un drac, un llimac muntant o un guerrer del tercer nivell.

Conèixer la història de les màscares, descrivint el seu significat al llarg dels segles i aprendre com fer-les, com usar-les i adaptar-les ens ocuparà, gairebé, els dos primers mesos de l'any. L'inici d'aquest curs manual a les diferents barriades serà l'11 de gener i finalitzarà amb la que ha de ser la IIª Rua de Marratxí, a mitjans del mes de febrer '97.

Els nins i nines d'entre 5 i 14 anys hi podran participar gratuïtament, gràcies a l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Marratxí, amb el següent horari:

10-11'30h. Es Pont d'Inca Nou (Aula Multiús)

12-13'30h. Urb. Es Garrovers (Local Social)

16 - 17'30h. Cas Capità (Local Social)

Esperam que vos divertigueu, tant com nosaltres ens pensam divertir, realitzant una o altra màscara. Ja sabeu que podeu demanar més informació al telèfon 796096. Fins aviat.

S'Estanc

Darrers dies de Carnaval

DISFRESSES

*Venda

*Lloguer

*Confecció

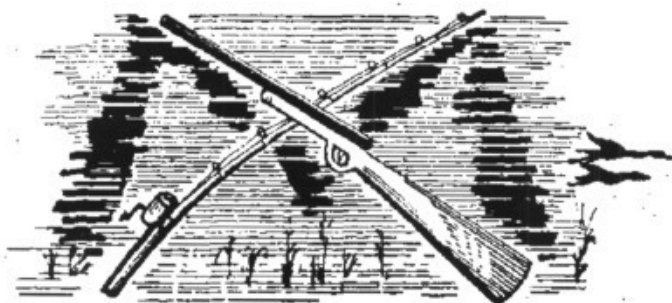
Complements

Camí de n'Olesa 59 Tel. 60 22 10 Sa Cabaneta

NOU TALLER A PÒRTOL

TALLER
TOMEU JOAN
(REPARACIÓ D'AUTOMÒBILS)

C/. Major, 5 Tel 60 22 98 Pòrtol

Armeria Pesca
MONSERRAT

Tramitació de permisos d'armes
Llicències de caça i pesca

C/ Faust Bonafè, 71

Tel. 42 79 79

07198 Son Ferriol

ELS INDEPENDENTS DE MARRATXÍ PRESENTAREN LA SEVA SEU SOCIAL

El passat divendres 29 de novembre es presentà, oficialment, la seu social dels Independents de Marratxí (ID.MA), ubicada al nucli marratxiner des Pont d'Inca. Cal destacar la presència de molts de simpatitzants i representants d'altres formacions polítiques del municipi. El local social compta amb un departament per als més joves. Els Joves dels Independents de Marratxí constitueixen la pedrera de la qual es nodrirà en un futur, per ventura no tan llunyà, aquest partit polític.

Parlàrem breument amb José Franco Díaz de Bustamante, el seu president, i intercanviarem algunes impressions:

On vos reuníeu abans?

Generalment ho fèiem a Can Balo, però no sempre. En realitat anàvem deambulant per aquí i per allà. Així i tot, hem aconseguit fer un partit important amb més de tres-cents afiliats.

Per tant, la seu social representa una aspiració que ve d'enrere...

Sí, aconseguir una seu social era una aspiració lògica i natural. Tots els esforços que hem fet es veuen recompensats amb la inauguració d'aquest local.

Quines activitats es duran a terme?

Tolo Güell, Miguel Bestard i Pepe Franco president d'IDMA el dia de la inauguració

De moment es faran les activitats pròpies d'un partit polític.

Hi haurà una persona permanent per atendre els afiliats, simpatitzants o públic en general que necessitin qualche informació que els pugueu oferir?

Volem que sigui així. Volem que hi hagi una persona de guàrdia contínuament i, sobretot, posar la seu al servici del poble de Marratxí i, principalment, dels nostres afiliats.

I la labor dels joves del partit, com la definiríeu?

Els Joves dels Independents de Marratxí estan aconseguint, actualment, agermanar, mitjanament bé, els diferents nuclis de població. Tenim una plèiade de joves que són extraordinaris.

Josep Antoni Calvo

Ha succeït

Detencions al Pont d'Inca

La Guàrdia Civil va agafar dos individus identificats com José B.F. i Michael H., com a presumptes autors d'un delictes de violació domiciliaria i intent de robatori frustrat.

Mort a Son Bonet

Andrés Andreu Ruiz, l'home que fou ferit fa uns mesos per hèlix d'un helicòpter a l'aeròdrom, morí el passat dia 29 d'octubre a Son Dureta. Després de la mort el jutjat de Palma ha reobert les diligències del cas i sembla que la família de la víctima ha presentat una denúncia contra l'empresa d'helicòpters per la que treballava.

Desenvolupament industrial

Segons manifestà el conseller Bartomeu Reus, després de la reunió amb els batles del Raiguer, l'eix viari central entre Palma i Alcúdia serà en el futur el lloc on s'implantarà el desenvolupament industrial de les Illes. Aquest passadís afecte especialment a l'espai comprès entre Marratxí i Campanet.

Òbit

Un home de 64 anys, identificat per les inicials E.B.D., fou trobat mort. El cos estava a l'exterior d'una finca del Camí de Son Ametller. El personal sanitari del 061 intentà reanimar-lo, però no pogué salvar-lo.

Joan Seguí

El cabaneter Joan Seguí amb unes altres 24 persones, va anar a Argentina per un congrés i aprofitaren per veure les balenes de península Valdés, que sembla esser que és la millor temporada de l'any.

Ens veim dia 15 !

Instal·lacions Coll

Instal·lacions elèctriques Electricitat industrial Llanterna Calefacció Energia solar	C/ Mallorca, 3 Tel. 60 21 95 Pòrtol
---	---

CAFE

PÒRTOL

café i pa amb olis

C/ Major 131

Tel. 60 20 94 Pòrtol

Maria Crespí: Ànima de música

Pujar l'escala del pis de can Membre, entrar-hi i comprovar que poques coses han canviat en devers 20 anys: mobles antics i enllustrats, les rajoles de gerrer ben polides, la petita finestra per on es veu la porxada i el jardí, el rellotge de caixa aliè al temps, la paret presidida pel piano,... El piano; també és possible passar prop de la casa i sentir el piano, o la mica de torpesa de l'alumne que vol entonar una lliçó de solfeig... Aquestes i tantes més són evocacions d'una nina de 8 anys que vol aprendre piano i que el primer dia ja es vol asseure a la banqueta i estampar les mans petites però desmanyotades sobre el teclat: -No! encara és molt prest, primer has d'aprendre solfa! -Solfa; per tocar piano he d'estudiar teoria com a l'escola?

Vet aquí la primera i essencial lliçó que defineix la música i els que s'hi dediquen: el respecte del temps, l'estudi i la disciplina.

Maria Crespí, de can Membre o des Piano, és professora de piano i l'ànima màter de la vida musical de la Parròquia. En temps que música i Església formaven una combinació d'innegable valor social, cultural i fins i tot d'entreteniment important del poble, na Maria ha estat la responsable de la part musical dels actes religiosos. Ella nega aquest protagonisme i dubta que la seva aportació a la música i al poble sigui prou interessant com per sortir a Pòrtula. Perquè si es pot definir aquesta dona amb poques paraules, na Maria és mesura, discreció, senzillesa i humilitat.

Començam demanant-li que ens conti com li va sorgir d'estudiar música i de dedicar-s'hi, en aquell temps, prop de la guerra, difícils i més perquè una nina estudiàs:

-Jo som d'aquí, des Pla de Na Tesa, però de nina vaig estar amb la meva padrina jove, Francinaina Crespí, que era la mestra de Randa. Ella tenia molta afició per la música i la seva influència va ser decisiva perquè jo començàs a estudiar-ne, perquè a mi m'agradava més la idea de fer magisteri. Però a Randa mateix vaig aprendre les primeres nocions amb un al-lota. L'any de davant, als 8 anys, ja vaig començar a estudiar al Conservatori a fer l'ingrés i el preparatori, amb donya Teresa Bover, que va ser la

meva professora de tota la carrera. Però la clau de tot va ser la padrina jove.

-I més endavant, com t'hi començares a dedicar?

-Jo era l'única al poble que hagués estudiat música i la gent ni tan sols se li acudia si podien aprendre'n. Jo no feia classes perquè al Pla de Na Tesa hi havia molt poca gent, per mor del camp de Son Bonet, després de la guerra el poble quedà deshabitat. Maldament m'hagués proposat fer classes, no hi havia alumnes possibles. Jo vaig estar al cafè fins que mon pare es va morir, l'any 64, i dúiem el negoci.

-I la dedicació a la Parròquia, com va ser?

-L'amo en Toni Jordà, es Carter, era l'organista i sempre anava molt enfeinat perquè tenia mil ocupacions. Vaig començar a ajudar-lo i anar pel coro. Ara sembla ridícul, però aleshores les dones tenien privat d'estar al cor i a l'altar, aquests llocs, que se consideraven de més honor, estaven reservats als homes. Així que jo anava al cor "d'estraperlo". Després mestre Antoni anà a viure al Pont d'Inca i jo vaig passar a cuidar-me de tot. Hi havia coro d'homes, majors. Volien passar

l'harmònim a una capella d'abaix perquè en teoria jo no podia tocar al cor, però no s'arribà a fer, es començava a tolerar que les dones estiguessin a aquests llocs i també començaren a cantar dones i al-lotes. Això que les dones no cantassin era el motiu perquè la Sibil-la la cantaven sempre nins.

-En aquells temps devia ser tot en llatí i hi havia més celebracions cantades que no ara.

-Sí, tot era en llatí, les misses eren més llargues. Hi havia passatges de la missa de difunts llarguíssims i les nines que venien a cantar s'ho aprenien tot de memòria i ho deien sense llegir. Llavors cantàvem molt més que ara, pel mes de Maria, hi havia més misses i més festes que ara. Fèiem les misses corrents i a les festes cantàvem la missa d'Àngels o la de Pius X, més solemne. En aquestes ocasions venien al coro homes grans, dones i nines. Hi hagué temporades que tenguérem un gran coro, amb veus molt bones i guapes. Especialment en temps de don Damià, que ha estat el rector més músic i més interessat pel coro, que ens ajudava molt, teníem unes veus magnífiques, entre les que destacava la d'en Tomeu Munar "Barbut", que al cel sigui, una veu sobèrbia i irrepètible. També hi havia en Xisco Sastre, en Pepe Ocaña, en Patricio. De dones, na Finas d'en Patricio, na Carme "sa Lotera", na Catalina "Ferreira"... Han passat infinitat de persones i de generacions pel coro. Quan hi havia les monges, elles em proporcionaven les nines, sempre hi havia una "cantera" de cantadores que pujaven i aprenien. Tu has estat una d'elles, -em diu, volent dir: ho saps tan com jo.

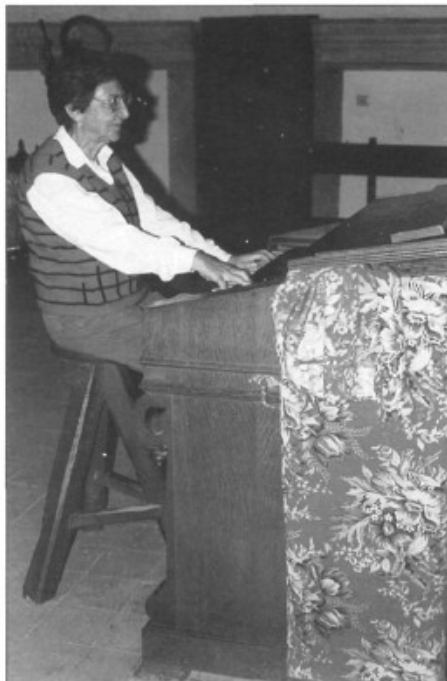
-La Sibil-la és un capítol especial dins aquest món i aquest ofici

- La Sibil-la és lo que m'agrada més poc de tot de fer. És molt difícil, necessita dos mesos de preparació. Canten sols sense acompanyament, a baix davant tota la gent. És molta responsabilitat i fan passar una penada. La família també pateix, són al-lots de 7 a 10 anys. La Sibil-la imposa molt, tothom està nerviós i és molt emocionant. Els nins només la poden cantar fins que canvien la veu, per això la solen cantar més les nines, perquè la poden fer més anys. Hi ha hagut moltes anècdotes i curiositats amb la Sibil-la:

record que hi hagué un nin que la cantà 5 anys, amb molt bona veu i molt potent, crec que el millor que hi hagué. L'any que canviava la veu i feia galls, li diguérem que no la cantaria, que ja era massa gran. Ell no es conformava i s'oferí a cantar-la al Pont d'Inca i com que allà no en devien tenir, la cantà allà. Un altre nin la cantà i l'any segon digué que la sabia i no volgué assajar. Quan hagué d'investir no li sortia, es va fer un embull de lletres i va ser un desastre. Tanta sort que la gent ho entén i ho perdona i tothom rigué. Lo millor de tot és que sempre l'ha cantada gent d'aquí, del poble. Mos hem arreglat amb lo que hi havia. No puc dur el compte de totes les sibil·les que he ensenyat, les primeres ara són homes que ja tenen fills ben grans.

-Hi ha hagut molts de coros i ben diferents; el que hi ha ara, què et sembla?

-És especial i fantàstic. Hi va haver una mala temporada que vàrem quedar sense ningú. Ma mare estava malalta i no m'hi podia dedicar. Ara les nines tenen moltes coses i no van al coro, fan bàsquet, o idiomes... Una dona, na Catalina d'en Pedro Carboner, em va dir a un funeral que era una llàstima que no cantassin, que no hi hagués música, que ella s'oferia a cantar si jo volia preparar un coro. Li vaig dir que per mi bé, que si em duia el personal, ho provaríem. Es va presentar amb 13 dones voluntàries. Ara fa tres anys i només ho ha deixat una. Cada setmana assagen una hora i sempre en volen més, sempre estan a punt i disposades. No he tengut mai un coro amb tanta dedicació i voluntat com aquest. Els agrada molt i han fet progressos increïbles, tothom està content i això ha donat molta vida a la Parròquia. Tenen un

gran mèrit perquè la majoria d'elles no havien cantat mai i a lo millor els costa molt llegir en mallorquí. Però hi tenen una disposició màxima, no estan mai per elles. Ho fan amb molt de gust, perquè els agrada i hi posen molta passió. Quan la gent que va a missa els diu que ho fan molt bé i que ara és molt guapo anar a l'església, s'animen molt i se senten recompensades de l'esforç. Jo n'estic molt satisfeta i tot el poble també.

Quan m'atur i dubt de si he de demanar-li més coses, em diu que ja en dec tenir prou amb tot aquest repertori. Insistesc si vol afegir res més i encara continua negant que el que ha dit sigui

d'interès per publicar. Jo estic ben convençuda que això és una mostra insignificant i massa sintètica de tot el que Maria Crespí ha fet, ha viscut i ha donat al poble sense haver rebut mai res pel seu temps i sacrificis. Ha dit al començament que ha passat més temps de vida al coro de l'església que enloc. Ja fa molt de temps que em sent amb el deute personal de posar per escrit una mostra del que ha fet aquesta mestra de música pel poble i d'expressar-li un profund agraïment per les seves ensenyances i una gran admiració. El poble li deu molt. Ens ha endolcit i magnificat totes les celebracions religioses: els funerals, els diumenges, les noccs, comunions, les grans festes de l'any, perquè... què és una cerimònia sense música? Perd la gràcia i fins l'essència.

Hem passat Nadal, hem entrat no ha gaire al temple amb frisança del moment cabdal. A la fi ha sorit la sibil·la amb l'espasa impacable, el silenci és sòlid com la pedra, ha sonat l'orgue i una convulsió ha impactat els cors. La veu prima i càlida d'una nina ha entonat les llargues estrofes. S'han intercalat música i veu i l'acte ha tengut l'èxit desitjat.

S'han desfermat les mambelletes dirigides a la protagonista, la sibil·la. Allà dalt una altra persona que també ha aplaudit com tothom ha respirat més ample perquè la cosa ha sortit bé. Ella no tindrà gaire reconeixement, però el mèrit i molta feina es deu a ella. La seva és una feina callada, discreta, disciplinada i primordial.

Joana Maria Matas

S'Amagat

Especialitats de la casa

Paleta de xot

Porcella

Frit mallorquí

Assortit de pizzas

Noccs / Batejos / Comunions
Dinars d'empresa / Celebracions

reserves 79 73 59

Pòrtol

Una medicina ontològica per l'home que esperam (II)

Com ha traduït la medicina l'avanç representat per la tècnica?

És ben cert que la lluita contra el dolor suposa la utilització de medis tècnics que si no els tenguéssim no podríem ajudar com ara que els tenim, i la medicina va esser bastant ineficaç fins que no els tengué. Però la tecnologia suposa la presència d'un personal especialitzat capaç de emprar-los i d'emprar-los bé. Malgrat això, aquests tècnics, amb massa freqüència, empen la tècnica com un fi en si mateix, quan és només un medi per arribar a un fi. Diu el concili Vaticà II a la constitució *Gaudem et Spes* "Els medis tècnics poden oferir, com si diguéssim, el material de la promoció humana, però per si sols no poden dur-la a terme". Medis tècnics: R.X.-R.M.N.- T.A.C.- Ecografia- Endoscòpia. Enginyeria genètica.

Si utilitzam els mitjans tècnics com a fi, ens quedam a mitges

Si utilitzam el fi com a mitjà ens quedam sense fi

Vos transcriuré un paràgraf del meu llibre "Memòries des del si matern"

"La medicina és ciència i art, però avui en dia, la vertent tècnica de la medicina ha progressat tant que ha condicionat a un cert oblid del component artístic, que és tant o més important que la mateixa ciència. L'art és la plasmació de l'esforç del que no es pot dir amb paraules - precisament aquí on la paraula acaba comença s'art- això implica, en el cas de la medicina, saber traduir la fredor de la tècnica amb calor humà perquè el malalt es senti com una persona que demana ajuda i no com una mera portadora d'un òrgan malalt. A mi no m'importa dir que per aconseguir-ho es necessita una dosi no escatimada d'amor".

Vico Peinado diu al llibre "Dolor i mort digna": "La tècnica sense cor també provoca dolor. Aquí estan com a mostra: l'anonimat, la burocratització i la despersonalització de la teràpia que s'imparteix dins algunes de les anomenades "ciutats sanitàries" o bé, el sentiment que provoca la teràpia freda i mecànica a què estan sotmesos i que representa una pèrdua de la dignitat humana".

La tècnica sense humanitat deshumanitza (humanitzar vol dir passar-la per l'Home i també vol dir fer-la humil, perquè humanus ve d'humus que és la terra).

Hem de adonar-nos que el malalt no necessita només recuperar la salut, sinó també la dignitat, i a vegades, més aquesta que la pròpia salut.

Això és tan important que hi ha persones que deixen anar una determinada teràpia per a no veure's sotmesos a segons quines humiliacions.

No és suficient fer una teràpia tècnicament perfecta sobre el cos del malalt, s'ha de fer també un treball igualment perfecte per a guardar la dignitat i l'autoestima.

Té la medicina una solució eficaç per atendre el malalt de manera que aquest quedi complagut? Aquí és on començaríem a poder parlar de Medicina Ontològica. Jo vull remarcar que de cap manera estic en contra de la tècnica. La tecnologia mèdica és d'una gran ajuda i jo l'empr sempre que la necessit. El que vull dir és que per damunt la tècnica hi ha d'estar l'Home.

Què significa Medicina Ontològica?

L'any 1986 jo vaig encunyar aquest terme i el vaig donar a conèixer en una conferència al Club Lliberal.

M.O. ve d'ontos = ser i logos = la paraula o tractament. O sigui, seria aquella medicina que tendria en compte la totalitat de l'ésser humà amb les seves tres principals manifestacions: cos, ànima i esperit. Contràriament a les altres medicines que tenen en compte només una part d'elles o inclús una part d'una part. Parlava llavors de: sanació, salut i salvació. Saludar és desitjar salut.

La professió mèdica té per finalitat guarir el malalt, això no s'aconsegueix sempre, aliviar el dolor, això ja és més freqüent, però confortar o conhortar sempre, respectant la vida des del començament fins el seu final natural, respectant també la dignitat i la consciència del malalt. És doncs necessari que el metge introduesqui dins la manera de tractar el malalt la seva part femenina. Ja vos he dit que la medicina

va actuar amb la part masculina del cervell des de la introducció del racionalisme; doncs ara és necessari que hi torni posar el cervell femení allotjat a l'hemisferi dret, a ell que li correspon: l'analogia, la capacitat de síntesi, lo humanitari, els sentiments en general, l'espiritualitat, la imaginació, la intuïció, l'expressió corporal, el llenguatge metafòric. És el cervell que comunica els sentiments, no la informació. Processa la informació d'una forma global, visual, anabòlica i holística, no linial com el cervell esquerre. És el cervell que dona calor a les relacions humanes encara que no hi doni llum. Tot això exigeix un millor coneixement del malalt i que el metge es doni a ell perquè coneixem millor una persona quan ens donam a ella.

Quants de metges estan disposats a guanyar-se la vida de la medicina i quants pocs estan disposats a perdre-la per ella!

Tots els professionals de la medicina: metges, ATS, DUE, auxiliars, celadors i fins i tot, personal administratiu hauríem de comportar-nos dins la vida en general i molt més amb el tracte del malalt en particular, de tal manera que la nostra conducta fos salut per ell. Letamendi va dir "el metge és medicina per al malalt o si no ho és, és que no és metge". Quantes vegades el metge Puigserver ha sentit "Don Melchor, només de veure'l ja em trob millor, o ara que sé que no tenc res important ja em trob millor".

La Medicina Ontològica seria aquella medicina on el metge promogués tal confiança al malalt que ell es donaria al metge sense objeccions i que el metge, tenint com interès prioritari l'ajuda al malalt, es donaria totalment a ell. D'aquesta manera s'establiria un àmbit de confiança on el metge, ajudat pels mitjans tècnics -que ha de conèixer- seria medicina pel malalt. I per altra part, el malalt, conscient de l'interès que ha suscitat al metge, no tendria objeccions en donar-se a conèixer fins als darrers racons de la seva personalitat, si fos necessari. Aleshores és quan es podria guarir una úlcera d'estómac treient una rancúnia, en lloc d'emprar un antibiòtic o un pantoprazol.

(acabarà)

Joan Terrassa

Centre Superior d'Estudis professionals Mayo

El centre està ubicat a Palma, al carrer Reina Mª Cristina, 29, a cinc minuts de la plaça d'Espanya i compta amb tots els medis de transport al seu voltant (tren de Soller i d'Inca, autocars que es desplacen a tots els punts de l'illa)

Està dirigit per Pilar Mora, persona dedicada a l'ensenyança professional ocupacional des de fa 26 anys, amb una gran experiència en el camp de l'ensenyament. La seva labor primordial és donar informació, sense cap compromís, per poder orientar els alumnes a seguir el camí adequat en els seus estudis.

El Centre és una escola autoritzada per la direcció General d'Aviació Civil, Ministeri d'Obres Públiques, Transports i Medi Ambient.

Realitza cursos de: T.C.P.'S (Auxiliars de vol) seguint el programa oficial de la D.G.A.C. Fan pràctiques en el propi simulador de cabina del Centre. Es tracta de l'únic centre que compta amb la possibilitat de realitzar pràctiques de serveis a bord, amb simulació de catering, megafonia, etc. L'inici d'aquests cursos és aquest mateix mes.

També fan Tràfic i operacions, un curs de 200 hores de durada que comença dia 21 de gener i finalitza el 3 d'abril.

El curs Amadeus resulta imprescindible per fer feina a agències de viatge i companyies d'aviació.

També és preparen exàmens oficials d'auxiliar de clínica i d'auxiliar de jardí d'infància.

En relació a mòduls d'administració realitza els cursos de comptabilitat, amb una duració 70 hores; el de gestió Fiscal (90 hores) i el d'informàtica (40 hores).

Finalment, cal tenir present el curs d'accés a la Universitat per majors 25 anys, amb classes de dilluns a divendres i preparació per a totes les proves.

Mayo
Reina Mª Cristina, 29 baixos
(a 5 minuts Pl. Espanya)
Tels: 206995 - 205377 Fax: 292763

Es Refugi 20è Aniversari

Gràcies a vobros hem aconseguit tirar endavant durant 20 anys i també hem aconseguit anar fent gran Es Refugi.

Vos enrecordau?

C/ Dels Oms

Plaça del Banc de l'Oli
i ja creiem que definitivament a Via Sindicat
Molts d'anys per tots.

SOS Mallorca, nou centre a Inca.

Fa dos mesos l'entitat mèdico-sanitària SOS Mallorca obrí un nou centre a Inca, on atindrà a tots aquells que tinguin una assegurança privada o bé optin per aquest sistema mèdic. El centre, igual que els altres SOS, oferirà els seus serveis durant les 24 hores del dia. El nou centre està situat al carrer Ramon i Cajal d'Inca. Consta d'una àmplia plantilla de personal per tal de cobrir tot el dia i de dos llits per poder assistir aquells malalts que precisin d'una vigilància mèdica durant varies hores.

Segons la gerent de SOS, la infermera portolana Paquita Juan, l'objectiu del nou centre a Inca és el de cobrir les necessitats de la comarca quant a assistència mèdica urgent, evitant el trasllat constant als centres de Palma.

SOS Mallorca
C/ Can Bordoi 5, 2on
Tels 72 71 72 / 44 04 44

Nous Cursos a Owins

Owins, l'Acadèmia des Pont d'Inca, inicia cursos d'informàtica per als següents programes: Windows '95', Excel 7.0, Access 7.0.

També inicia un curset d'alemany així com cursets específics d'empresa.

Es fan grups de nins i d'adults.

Owins
C/ Antoni Maura, 6
Es Pont d'Inca
Tel i Fax: 79 57 81

UNA DE MATANCES

Això era un al.lot etxerevit, empenidor ferm, que havia nom Bernat. Li deien de Can Pepito i ja havia doblegats es trenta. Ses curolles li roegaven es cap, i sempre duia qualque trui armat.

Era casat amb na Tonina, una ciutadana tendre, ben taiada i més garrida que el sol.

Un bon dia en Bernat digué a na Tonina:

-Enguany farem matances!

A na Tonina, que coneixia bé son marit, no li va venir de nou aquella escomesa i li digué amb seny de bisti veia:

-I com vols que en facem, Bernat, si ja som a Santa Catalina i no has aparaulat ni es porc? A més, ni tu ni jo no n'hem fetes mai de matances. Que no veus que un porc és molt bo de tudar?

Però en futim ja havia ficat el banyó, i no hi va haver manera de fer-lo mudar de comptes.

-No res, digué na Tonina. Lo que has de fer és anar a parlar amb mun pare, que de jove n'ha omplides moltes de sobrassades.

I encara no ho va haver sentit com pega grapada a sa bicicleta i cap a Montuiri falta gent. I podeu creure que amb dues colcades va esser a Sabor.

Trobà es sogre dins sa pleta que aclaria ets ullastres i feia feixos de prim p'es forn. Aquest li explicà com ho havia de fer i li davallà de ses sales tots ets ormejos que trobà.

I ja tenim en Bernat, carregat com a bastaix i més content que un Pasco, davallant sa costa de Sabor més aviat que depressa amb sa seva bicicleta de l'any tirurany.

Ja era casi abaix, quan comparegué un eriçonet que travessava daixo-daixo. En Bernat, per a no esclafar-lo, pegà frenada i, bicicleta i ell, no s'aturaren fins a ses barreres des portell.

-Que t'has fet mal? digué s'erixonet.

-Quatre escarrinxades, contestà en Bernat que tenia es dos genolls encetats i duia es calderó d'es saïm per capell.

-Ja me sap greu. Aqueixa bleda te l'has pegada per respectar-me sa vida, i jo t'ho vui pagar. Mira, arrabasse'm una pua des cap i te servirà sempre que vulguis curar qualca mal.

En Bernat, que no s'en podia avenir, agafa sa pua, se punxa... i ja ho crec. A l'instant li va haver fuita tota quanta ferida tenia pes cos.

En arribar a sa Cabaneta, explicà lo succeït a sa dona. Ara només mancava trobar un porc i dues matanceres. Aquesta li digué:

-He sentit a dir que a s'Estremera de Bunyola cada any engreixen un porc de més, i tal vegada el mos podrien vendre. I per ses matanceres no passis pena. Ses nostres veïnades, na Joana i na Magdalena, mos donaran una mà.

I ja tornam tenir en Bernat damunt sa bicicleta, Sant Marçal per avall, cap a s'Estremera. No havia arribat a n'es primer portell quan trobà es porqueret de sa possessió amb unes llàgrimes que li remuiaven ses espardenyas.

-I ara què tens, Miquelet? li demanà.

dibuix, Vicenç Sastre

Es porqueret, entre xinglot i xinglot, li respongué:

-Que avui dematí m'és fuit un porc i el som trobat mort davall es pi des xibiú. Quan es majoral s'en temi me setjarà sa corretja i ja puc fer es bolic.

En Bernat li digué que el dugués a n'aquell pi, que ell l'ajudaria. Com varen esser davant s'animal, en Bernat agafà un parell de vencisos, trenà una corda i fermà es porc mort a sa soca des pi. Llavors digué an es porqueret.

-Ara ves a cercar es majoral, i li dius que has pogut aturar un porc que volia fugir, però que necessites un homo per fer-lo tornar.

Aquell al.lotet no entenia res, però a força de pregar-li se n'anà de cap a ses cases tremolant com una fuia de poll.

Tot d'una que en Bernat el va perdre de vista, se tragué de dins es sarró sa pua que li havia donat

s'erixonet i punxà es porc ben enmig des front. I heu de creure que s'animal, quan va sentir sa punxada, pega bot i casi romp sa corda de s'estirada.

Amb això, en Bernat va sentir es majoral que venia amb un missatge i es porqueret, i va prende p'es comellar de darrera perquè no el vessin. Ja vos podeu imaginar s'alegria d'aquell al.lotet quan va veure es porc que grufava p'es redol. Tot foren alabances p'en Miquelet.

En Bernat, com arribà a ses cases, entrà dins sa clastra i pujà a sa planta noble. Ben aviat quedaren entesos ell i es senyor i varen haver fet sa barrina. Es porc el mataria n'Arnau, un sineué de molta anomenada, allà mateix, es dia de Sant Andreu i, una vegada desxuiat, se l'endurien de cap a sa Cabaneta.

I arribà es dia d'obrar es porquim, i tot Can Pepito fou una festa. Uns a desnassar, altres a cosir camaiots, altres a taiar i capolar carn. Llavors vendria es trempà sa varia, es butifarrons i sa sobrassada, i venga rodar i omplir budells.

S'horabaixa comparegueren es xeremiers i tothom menjà s'arròs de matances que havia preparat sa mare d'en Bernat. Com ho tengueren tot llest era fosca negra i ses matanceres en veure es porc penjat digueren:

-Que molts d'anys, i que mos fagi tant de mal com por li tenim.

-Amén, respongueren tots. I al cel mos vegem tots plegats. Amén!

Josep Lluís Pol i Llompарт

(He volgut contar les matances de Can Pepito en forma de rondalla i amb la mateixa grafia -ara que ha acabat l'any del centenari- com a homenatge particular a la figura de Mossèn Alcover i, a la vegada, com a reivindicació perquè aquesta tradició oral continui viva.)

QUI ES QUI A LA COMÈDIA DELS REIS^{de} Sa Cabaneta

NOM I LLINATGES
 Paper dins Els Reis
 Lloc de naixement, edat
 Profesió
 Quants d'anys duu de Reis
 Experiències teatrals

Ens acostam als principals artífexs de la popular comèdia en versió de Llorenç Moyà que, des de fa uns anys, es representa a Sa Cabaneta. Primer fou presentada per Mitjorn i després pel Taller de Teatre. Avui no tenen un nom específic però són gairebé els mateixos, amb alguns canvis. No tots són cabaneters, però tots hi viuen i, sobretot, s'hi senten.

	XISCO TOMÀS I MAS Majordom Sa Cabaneta, 35 anys. Polícia local. 4 anys Amb el Mitjorn.		SOFIA ALONSO I BIDLER Criat del rei Herodes. Ciutat, 19 anys. Estudiant. 1er any. Amb l'escola.		MATEU SANS I SERRA Sant Josep. Sa Cabaneta, 44 anys. Professor d'educ.especial. 1er any. A l'escola, poca cosa.
	CATALINA CANYELLES MESQUIDA Criat del rei Melcion. Sa Cabaneta, 35 anys. Atur, estava a una escoleta 4 anys. Amb el grup Mitjorn.		MARÇAL PALOU I RIGO Rei Herodes. Sa Cabaneta, 36 anys. Funcionari Segtat Social. 4 anys. Mitjorn.		MARGALIDA CEBRIÀ CARMANY Mare de Déu. Ciutat, 39 anys. Administrativa. 1er any. No.
	JOAN FEMENIA I TREN Rei Melcion. Ciutat, 47 anys. Director comercial. 1er any. És la primera.		MATEU MULET I FIO Secretari. Ciutat, 35 anys. Empleat d'Ibèria. 4 anys de representació. Mitjorn.		MÒNICA SANS I CEBRIÀ Infant Jesús. Sa Cabaneta, 7 mesos. Créixer i aprendre a viure. Primer any No.
	ELENA FEMENIA I SALVÀ Criat del rei Gaspar. Ciutat 17 anys. Estudiant. 2on any. Amb l'escola i cursets.		MAGDALENA CANYELLES MESQU. Doctor de la Llei. Sa Cabaneta, 35 anys. T treballadora familiar. 4 anys. Amb el Mitjorn.		MAGDALENA FERRIOL I FRONTERA Àngel. Sa Cabaneta, 63 anys. Taxista; jubilada. És el primer any. Amb diferents grups: Romaní.
	XAVIER FORTUNY SIQUIER Rei Gaspar. Ciutat, 45 anys. Secretari de Jutjat. 3 anys. Mitjorn, 4 o 5 comèdies.		MARTÍ CREUS I AMENGUAL Doctor de la Llei 2. Sa Cabaneta, 33 anys. Funcionari. És el 1er any. Amb el Mitjorn.		JOAN PIZÀ I OLIVER Apuntador. Sa Cabaneta, 39 anys. Administratiu. 4 anys. Amb el Mitjorn.
	BEL PALOU I TORRANDELL Directora i criat rei Baltas. Sa Cabaneta, 35 anys. Auxiliar administrativa. 4 anys. Mitjorn.		MAGDALENA GARZON TORRAND. Sibila. Sa Cabaneta, 17 anys. Estudiant. 2on any. A l'Institut.		MATEU MULET I MOYÀ Enginyer de so. Sa Cabaneta, 33 anys. Xófer. 4 anys de representació. Amb el Mitjorn.
	GUILLEM ROIG I JAUME Rei Baltasar. Sa Cabaneta, 32 anys. Advocat. 3 anys. No n'havia fet mai.		ANDREU LLAMBIES I SAMPOL General. Alaró, 45 anys. Comptable. 1er any. Cap.	<p>Espai patrocinat per l'Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament de Marratxí</p>	
	CATINA MERINO I FERRIOL Patge del Rei Herodes. Sa Cabaneta, 20 anys. Estudiant, i administrativa. 1er any. Amb el grup Romaní.		ANTÒNIA ROSSELLÓ I MAS Dimoni. Sa Cabaneta, 38 anys. Mestressa de casa. 4 anys. Amb el Mitjorn.		

Hola, amics d'Esportula

Una vegada més estic amb tots vosaltres per informar-vos damunt la marxa de l'Sporting Sant Marçal i el C.D. Marratxí, en aquesta competitiva tercera regional, on els dos representants marratxiners estan ocupant les primeres posicions, però abans vull desitjar-vos

Unes molt bones festes i un pròsper any 1997.

El més destacable és la igualtat d'ambdós equips que diumenge rere diumenge protagonitzen una lluita titànica per estar el més amunt de la classificació general, tenint en compte que per darrera i trepitjant-los els talons tenen uns equips rocosos com són l'Artà, U.C. Poblenc i el Constància, equips que a priori lluitaran a l'ascens en companyia de l'Sporting Sant Marçal i C.D. Marratxí.

Per una part tenim el C.D. Marratxí que a poc a poc es va desfent dels equips per damunt del paper més fort de la competició, els resultats aconseguits demostren que la seva campanya si més no tengué una travelada amb el Campos perdent per un 2-3 i l'empat amb el Pollença a dos gols. Però sabé resoldre al seu favor partits difícils com el cas del Poblenc, 0-1, Constància, 0-1, Margalidenc, 0-3 i l'empat aconseguit a dos gols en el difícil camp d'Artà. Queda demostrat que el Marratxí és un ferm aspirant a l'ascens a segona regional.

Per una altra part tenim l'actual líder, l'Sporting Sant Marçal, empatat a punts amb el Marratxí però amb millor golaveratge a favor del Sant Marçal, gràcies al 0-9 que li endosà a l'At.

Sencelles. Un Sporting Sant Marçal que sense jugar bé setmana rere setmana va sumant punts que és l'important, i quan dic que no se juga bé, no és criticar sino opinar i dic això perquè alguns tot ho entenen a l'inrevés.

Cal destacar els tres punts que l'Sporting tragué en el difícil camp del Constància, vencent per 0-1, gol marcat pel màxim goleador de l'equip, Sergi. L'anterior partit disputat a Pòrtol entre l'Sporting Sant Marçal i la U.D. Poblenc el resultat es decantà a favor dels de Sa Pobla per un 2-3 i al darrer partit disputat a Pòrtol l'Esporting Sant Marçal no pogué passar de l'empat a zero amb un mediocre margalidenc.

El proper dia 5 de gener es disputa el gran derbi comarcal, C.D. Marratxí i Sp. Sant Marçal, tot un regal de Reis pels amants de l'esport de Marratxí.

Per l'entrenador de l'Sp. Sant Marçal, Manolo Rodríguez, un partit més segons la seva opinió; Paco Vázquez, entrenador del Marratxí, no ho sap. Però l'emoció està servida, que guanyi el millor.

Pep Nigorra

Club Esportiu APA Es Siurell

Tennis Iniciació. Relació de participants.

Alejandro Merino, Miquel A. Palmer, Andrea Castaño, Núria Tarongí, Pedro Martorell, Alvar Malbertí, Vicenç Martínez, Mª Antònia Martínez, Miquel A. Cañellas, Paula Ramírez, Robert Tapia, Juan Fco. Moreno, Josep Daniel Moreno, Alias Rodríguez, Rafael Rodríguez, Eva Calderon, Esther López.

Tennis Competició.

Mª Antònia Vives, A. Estelrich Coll, Jaume Rado, Joan Ramon Bauzà, Bartomeu Riera, Sergi Malbertí, Beatriz López.

Relació de jugadors de futbol-Sala, inscrits a la Federació Balear de futbol

Luis Rendon, Alberto, Adrian, Alex Llorente, Esteve Julià, Marc Vidal, Mateu Servera, Ismael Castaño, Fco. Javier Lorente, Antoni Moyà, Antoni Espigares, Josep Vera, Adrian Garga, Eulogio Cifuentes, Pedro Jose Campuzana, Toni Garcia, Alvar Malbertí, Anthony Ammann, Ernesto Bort, Nicolas Cubaj, Jaume Tarongí, Miquel Angel Cañellas, Pere Martorell, Sergi Malbertí, Jose Lozano, Javi, Andrés Linares, Miquel Juan.

Entrenadors

Josep Vera, Emili Castaño, Andreu Campuzano, Joan Malbertí.

Delegats

Antoni Julià, Francisco Llorente, Vicente Bort, Enriqueta Rigo, Empar Quetglas.

Pep N.

GENOVA

Rector Vives, 4 i 14 - Palma
Tels.: 40 24 79 - 70 21 62

Especialitat en:

CARNS
A LA BRASA
TÍPICA CUINA
MALLORQUINA
BRAÇ DE XOT
AL FORN
CARAGOLS
PEIX

C.D. Marratxí - Sp. Sant Marçal: Derbi Local de tercera regional

El diumenge dia 5 de gener a les 15'30 es disputarà al camp municipal de Son Caulelles el partit de la màxima rivalitat entre els dos galls de la tercera regional.

Aquest partit ha creat una gran expectació entre els afeccionats. En primer lloc serà un partit on per primera vegada jugaran en competició de lliga el C.D. Marratxí i l'Sp. Sant Marçal, ja que al llarg de la història no tenim constància que s'haguessin enfrontat entre ells a nivell d'amateurs. En segon lloc tenint en compte que els dos equips utilitzen les mateixes instal·lacions fa que sigui un partit a on voldran demostrar qui és millor que l'altre. A més a més els dos equips

lluitaran pel liderat de la tercera regional. Per aquestes raons creim que l'ambient està assegurat.

Per conèixer un poc més l'ambient entre els equips hem parlat un poc amb els entrenadors dels respectius equips, Paco Vázquez i Manolo Gordillo.

Paco Vázquez: Serà un partit de molta tensió pels punts en disputa, ja que tant un equip com l'altre ens jugam mantenir-nos a dalt de la classificació. El fet que entrenem dins el mateix terreny de joc no vol dir res, l'amistat i l'harmonia tant amb els jugadors com amb l'entrenador de l'Sp. Sant Marçal és molt bona i la vull mantenir. Procuraré des de la banqueta que l'esportivitat vagi per davant de tot.

Manolo Gordillo: Per a mi és partit més, hem de tenir en compte que s'ha fet una plantilla de jugadors nous, casi tots procedeixen del Balears, per tant crec que no hi haurà cap tipus de rancúnia, cap tipus de joc amb maldat, entre els dos equips. Jo demanaria a tota l'afecció de l'Sp. i del Marratxí que es mantinguessin al marge, només és un partit de futbol, a part dels tres punts en joc, i que pel que a mi respecta crec que entre els dos entrenadors intentarem que sigui un partit de futbol i que guanyi el millor o el que tenguim més sort però res més.

Tomeu Pou.

Nom dels jugadors que formen la plantilla de l'Sp. Sant Marçal: Ramon Canyelles (ajudant d'entrenador), Paco Monerde, Joan Nigorra, José Burgos, David, Rafa Bonet, Biel Roca, Rafa Ginard, Salva, Manolo Gordillo (entrenador), Bernat, Santi, Paco Gómez, Felipe, Sergi, José Luis Polo, Toni i T. Mas, Joan Granados i Pep.

Cafè i Restaurant
Diumenges i Dilluns tancat
Avinguda Antoni Maura 69 Es Pont d'Inca Tels 60 10 01

ESPECIALISTES EN ARTICLES DE MUNTANYA, CAMPING, ESQUI I ESCALADA

Ja tenim 20 anys!

ES REFUGI

"Si ens parles de Marratxí o de Pòrtula tendràs descompte"

Via Sindicat, 21, pati interior (Antic edifici del Sindicat Forà)
Tel. 71 67 31

GUIA de SERVEIS

60 31 44
79 78 70

BASQUET ES PLA

Equip Mini Masculí

Fotos Tolo Aguilar

Equip Benjami

Antoni Juan Amengual
(Gestor - Assessor - Agent)

COMPRA
VENDA
LLOGUER

FINQUES

Camí de n'Olesa 74 A
Tel. / Fax: 60 27 54 Sa Cabaneta

LIMSA

Licors Mallorquins S.A.

C/ Licorers, s/n
Tel. 60 44 88; Fax 60 47 02
Polígon de Marratxi

A PARTIR D'AQUEST NÚMERO, PÒRTULA QUINZENAL... CADA DIA I DIA 15 A CA VOSTRA

CONTESTA AL SR. NIGORRA

Sr. Nigorra, i dic Sr. per no perdre les formes, ja que després de llegir el seu escrit dirigit a la meua persona de data de desembre de 1996, pos en dubte que sigui vostè un Sr. que meresqui esser tractat com a tal, m'explicaré:

En el mes de febrer ja li vaig contestar i li vaig dir que no ho faria més i no ho faré en el que es refereix als seus escrits de crítica dirigits a la meua gestió esportiva, però com vostè ja surt de test cap a mi i, perquè els lectors sàpiguen la veritat, li contestaré només al referent al seu escrit d'un accident hagut al carrer Cabana.

En primer lloc li diré que vostè s'escuda darrera uns suposats veïnats per acusar-me de no tenir dignitat per no preocupar-me d'un accident. En primer lloc, jo no era present quan va succeir, per això menteix vostè una altra vegada com de costum. Si és cert que sortint jo d'un comerç, vaig veure com l'ambulància ja marxava i vaig demanar immediatament a un veí el que havia succeït, el qual em va informar, ja que ell sí havia vist el succeït.

Per tant, no m'acusi de no tenir dignitat ja que el que pareix no tenir-la és vostè (i repeteix) que s'escuda en els veïnats per atacar-me sigui com sigui, ja que me pareix que el de vostè cap a mi és una obsessió d'acostament i d'esbucament, i aquesta obsessió l'està demostrant cada mes, ja que es repeteix sempre en el mateix, i em consta que els lectors asidus de Pòrtula li donen eals seus escrits la importància que es mereixen. Jo li aconsell que es posi en mans d'un especialista, ja que el seu comportament surt del normal, del contrari pot arribar a esser molt greu.

No m'equivocaria molt si li digués que sé qui està darrera vostè i jo li deman: no es dona compte que l'estan emprant com a cap de turc?

Sigui intel·ligent i dediqui's a escriure només coses esportives, ja que estic segur que els nostres clubs li agrairan, del contrari si segueis en aquesta línia li pot passar el que diu la dita i que és: qui amb foc juga, amb foc es crema!

Marratxí, 17 de desembre de 1996

Lluís Tàpia Gómez
Regidor de l'Àrea d'Esports
de l'Ajuntament de Marratxí.

AJOANTORRENS

Aquestes línies les volem dedicar amb tot el cor a una persona entranyable coneguda per tothom, el record de la qual mai no ens abandonarà.

Sempre recordarem la teua alegria de viure!!!

Els teus néts.

Massa propaganda a les bústies

Degut a la gran quantitat de propaganda de grans superfícies comercials, supermercats i comerços pertanyents a cadenes comercials, que estam rebent a les nostres bústies, el partit polític Els Verds ha presentat al Ple de l'Ajuntament de Marratxí una moció, per a que aprovi una ordenança municipal que reguli el repartiment indiscriminat de propaganda comercial per cases i bústies. L'Ajuntament de Felanitx ja aprovà aquesta ordenança.

Els Verds consideram que aquest tipus de propaganda genera un consum abusiu de paper fàcilment evitable. Aquesta propaganda genera una gran quantitat de fems que freqüentment acaba als nostres carrers. A més a més incentiva el desplaçament fora del nostre municipi per fer compres que es podrien fer al nostre poble.

Aquesta ordenança hauria de protegir els drets dels ciutadans que no volen rebre aquest tipus de propaganda comercial.

Felix A. Fernández Álvarez.
Els Verds

ANÀLISI D'UNS DEBATS

Els dos darrers mesos, l'organització de Marratxí d'Esquerra Unida ha fet tres actes inserits dins el programa que va iniciar a principis d'any, i que anomena "Marratxí 2001: Un Projecte de Futur".

L'objectiu d'aquest programa era i és promoure el debat obert sobre els problemes del nostre municipi i les solucions que s'entreenven en el marc d'un projecte de futur.

Aquest cop ha consistit en la celebració de tres taules rodones amb participació de tècnics municipals, representants d'entitats ciutadanes, i especialistes en els temes que es debaten, que varen ser: L'Urbanisme i la revisió de les normes subsidiàries, Els Serveis Socials i Els Serveis Municipals.

De les aportacions dels diferentsponents i del públic assistent als col·loquis, així com del ric intercanvi d'opinions entre tots, ha resultat un debat prou interessant i han sortit a la llum idees valuoses i útils per a l'elaboració d'aquest projecte de futur que cal anar configurant, i si més no a Esquerra Unida ens ha servit per clarificar i ordenar les nostres propostes i en conseqüència les nostres accions.

Aquestes són de forma molt resumida les principals conclusions que hem tret:

Sobre Urbanisme el diagnòstic va ser unànim en assenyalar una situació caòtica fruit d'un creixement anàrquic i desmesurat, cosa per una altra banda que ja sabíem tots. A l'hora de dissenyar solucions es considera encertada la ràpida revisió de les Normes Subsidiàries, sempre que es faci d'una forma seriosa i molt participativa, per posar ordre dins el desgavell actual, abordant les següents qüestions que enumer esquemàticament, ja que serien motiu suficient per un altre article: racionalització dels criteris urbanístics als nuclis urbans, normalització de les parcel·lacions il·legals, desclassificació de sòl urbanitzable, major protecció del medi ambient, millora dels vials de comunicació, entre d'altres.

Ara bé, això no és suficient per encarar el planejament urbanístic del Marratxí del proper mil·leni. Caldria a un futur pròxim

continua a p. 24

amb tranquil·litat i amb el temps que faci falta, promoure l'elaboració d'un Pla General d'Ordenació Urbana del Terme.

La valoració que dels Serveis Socials que presta el nostre municipi es feia al segon debat era positiva, tot i assenyalar-se algunes mancances com per exemple l'escassa dedicació a la joventut.

Es pot dir que dins la lògica dels Serveis Socials que avui en dia ofereixen les institucions, la gestió que d'aquests fa el nostre Ajuntament és bona, amb una dedicació pressupostària i una eficàcia per damunt de la mitjana dels Ajuntament illencs. Si bé des d'una posició d'esquerres pensam que amb el tema dels Serveis Socials cal més coratge, major creativitat, més propostes alternatives. Per posar un exemple, entorn a l'atur, no basta cercar feina a qui no en té, sinó que a més s'ha de potenciar la creació de llocs de feina.

Per estimular les iniciatives i les idees fresques es considerava necessari potenciar la màxima participació ciutadana i, com una primera conseqüència d'aquests debats, he presentat al Ple de l'Ajuntament, com a regidor d'Esquerra Unida, una moció proposant la creació

d'un Consell Municipal de Serveis Socials.

Al tercer debat es partia de les greus insuficiències en els Serveis Municipals en general (servei d'aigües, neteja, recollida de fems, manteniment, transports, etc.), fruit del desorbitat creixement del terme i de la total manca de planificació i previsió.

Sens dubte, tenim una estructura de serveis municipals molt per davall de les nostres necessitats actuals. No podem continuar culpabilitzant el passat de la situació actual, cal agafar el bou per les banyes i encarar la modernització dels serveis municipals amb audàcia.

Algunes de les idees que sorgiren al debat serien: considerar positiva la iniciativa de l'Ajuntament de creació d'una empresa municipal de recollida de fems, sempre i quant sigui una primera passa per una empresa que abasti globalment, a més d'això, la neteja, el manteniment i el servei d'aigües. De totes formes, es considera perillós les empreses excessivament grosses que acaben assumint excessiva autonomia. Érem més partidaris d'empreses municipals amb control polític i una forta dosi de participació ciutadana.

Amb el tema de l'aigua, és imprescindible abordar negociacions amb l'actual empresa del Sr. Dameto i resoldre d'una vegada per sempre una situació caciquil i tercermundista injustificable

I per acabar, respecte al transport, es tracta de cercar solucions diverses que per una banda assegurin la interconnexió dels diferents nuclis del terme i d'aquests amb el centre de salut i futur institut (si és que arriba) i per una altra banda, que mitjançants negociacions amb altres institucions s'ampliïn les línies d'autobús del Pont d'Inca, Son Ferriol i S'Indioteria, i la creació de més aturades de tren.

Estaria bé, de totes formes, que es posàs en marxa la Comissió d'estudi sobre aquest tema, que a proposta d'Esquerra Unida es va aprovar al Ple de l'Ajuntament fa poc més d'un any.

En definitiva, l'experiència ha estat positiva i superant algunes deficiències, intentarem seguir construint un Projecte de Futur per al nostre municipi.

Miquel Rosselló

Marratxí, 17 de desembre de 1996
Regidor d'EU de Marratxí

Al batle de Marratxí

En Rafel Crespí Ramis, regidor del PSM-Nacionalistes de Mallorca, a l'ajuntament de Marratxí adreça aquest escrit a la batlia.

Hem observat que la festa local que aquesta corporació, per acord plenari, decidí que fos el dia 27 de desembre ha causat una certa preocupació i un cert desconcert, per no dir molèsties i discrepàncies entre el petit comerç d'aquest terme municipal, en especial, dels minoristes que es dediquen al ram d'alimentació.

De tothom és sabut que durant aquestes festes aquest sector és especialment dinàmic i necessari per satisfer les demandes de la població i que el grau de consum i de vendes augmenta per les raons òbvies que tots entreveim. Es dona la circumstància que el mercat central (Mercapalma) estarà tancat els dies 25 i 26 i 28, ja que és dissabte i els dissabtes d'hivern no hi ha despatx. Amb la qual cosa, els botiguers que es vulguin proveir de productes frescs, fruita i verdura, el 27

hauran, tanmateix, d'anar al Mercat Central així com també hauran de tenir cura de rebre els proveïdors de mercaderies que aquest dia els subministrin productes. Per tant, tamateix per a ells, que regenten un establiment de tipus familiar no serà un dia de festa i en canvi el fet d'haver de tenir tancat l'establiment en unes dates on el consum és palès sí que els proporcionarà greus perjudicis. Pels comentaris que hem sentit i ens han fet arribar s'estimarien més tenir obert.

Consideren que si la festa local s'hagués triat en unes altres dates o no hagués coincidit que fos precisament divendres -per les raons anteriorment apuntades- la distorsió hauria estat menor.

També ens han manifestat una altra preocupació que us la volem fer avinent: tot i que en darrer extrem es resignen a tenir tancats els seus establiments el dia 27, recelen del fet que algú pugui obrir el seu d'una manera impune.

Som concients que enviàreu un ban d'alcaldia on recordàreu a tota la població que a tots els efectes dia 27 de desembre,

per acord plenari, era festa a Marratxí. No obstant això i concorrent-hi les circumstàncies més amunt expressades us demanam que us faceu càrrec de la seva problemàtica i prengueu totes les mesures que estiguin al vostre abast per tal de pal·liar la situació i garantir el principi d'igualtat entre tots.

Nosaltres som de l'opinió que us adreceu a tots els minoristes de Marratxí i, tot recordant-los que el 27 és festa i per tant poden tenir tancat, els faceu saber que si volen, ateses les circumstàncies que concorren enguany, expressades més amunt, podran el dia 27 obrir els seus establiments al públic, si més no una part de la jornada. En cas de no acceptar aquesta suggerència, com a mínim, enviau-los un escrit tot recordant-los que l'ajuntament prendrà les mesures oportunes per tal de sancionar aquells establiments que el dia 27 obrin al públic.

Esperant veure atesa la nostra petició, aprofita per saludar-lo molt efusivament,

Rafel Crespí

regidor del PSM-Nacionalistes de Mallorca.

Els Grans Llacs

L'extensa regió dels grans llacs africans està formada pels abans anomenats Victoria, Rodolf, Albert, Eduard, Kiwu, Tanganika i Malawi. Part de la seva història, des del punt de mira europeu, està relacionada amb el d'un personatge fascinant: el capità Richard Burton (1821-1890), ésser extraordinari per la seva erudició i aventures, amb un extens coneixement de 29 idiomes i moltíssims dialectes. Tan aviat es feia passar per africà en la seva famosa pelegrinació a La Meca -esdevenint així el primer home blanc que la visità- com per gitano a la riba del riu Indo; per sant dervitx quan explorà les perilloses zones del Sind, Belutxistan i Punjab, menaçades per l'expansió de la Rússia zarista, com per fakir durant onze dies investigant un assassinat a Amritsar (Índia). Burton arribà a viure varis anys en mig de la secta síta, la dels ismalis, amb la seva incessant recerca del coneixement secret de "gnosis", mitjançant el qual aspirava a desvetllar l'autèntica font d'existència i el sentit de la vida, essent el primer en utilitzar la locució "percepció extrasensorial". Descobreix i tradueix el "Kama Sutra", l'"Ananga Ranga" i "Les mil i una nits", amb l'escàndol conseqüent.

Es trasllada a Àfrica, on visita desfressat la ciutat sagrada d'Harar, i dirigeix l'expedició (1857-1859) tot recerçant el naixement del riu Nil, duita al cinema l'any 1990 ("Les muntanyes de la Lluna", amb Patrick Bergin). Acompanyat per Specke, de caràcter incompatible, es trasllada a Mombassa, a la costa oriental -"on els wahembe prefereixen els homes cruus mentre que els wadoe sels mengen ja rostits"-, fins a l'actual llac Tanganika. El vanitós i deslleial Specke s'apropia dels coneixements i del bon fer de Burton tornant abans que ell a Londres on exposa, escriu i bateja el descobert, declarant que en el llac Victòria -l'anomena així en honor a la soberana- neix el Nil, que amb els seus gairebé 7000 quilòmetres de longitud esdevé el més llarg dels rius del món.

Cònsol de la illa de Fernando Poo, Burton es declara galant admirador de les dones tinerfenyes, "les més maques que havia vist", segons la seva esposa Isabel. Escriu gairebé 50 volums sobre Àfrica, Àsia i Amèrica, un compendi de saber, i s'interessa per la cabala, l'alquímia, el misticisme i les religions orientals, que el converteixen finalment al sufisme, com el nostre Ibn al -Arabi. Inlluït pel gran arabista espanyol Pascual de Gayangos (1809-1897), el qual l'ensenya a escriure correctament l'àrab, la seva atracció per les causes hispàniques li dura tota la vida.

Esplèndid genet, de punteria envejable, la seva enorme força de voluntat, curiositat sense límits, increïble oïda i memòria excepcional fan d'ell el perfecte agent secret al servei de la Majestat britànica. El retrat de Burton, a la National Gallery, ens el mostra amb mirada acerada, cutis citrí i cara solcada per una cicatriu provocada per un bandoler somalí. La seva desfressa preferida era la de dervitx d'ampla camisolera de muselina i amples calçons de seda blava. Amb el seu "janeo", el cordó sagrat distintiu de qui ha nascut més d'un cop, sembla dir-nos: Tornaré.

José L. Montesinos

“O”

La conjunció preferida per González-Ortea

El flamant conseller de Turisme va dir públicament que té la intenció d'acabar amb les zones on els comerços només fan servir els idiomes anglès i alemany. I per això, no va tenir altre flamant idea de dir que obligarien els establiments a escriure cartes i rètols "en castellano O en catalán".

Que Déu l'agafi confessat en l'hora de la mort! La senzilla i simple conjunció que va fer servir, dona molt que reflexionar. En primer lloc, hauríem de pensar si persona que fa semblant despreci a l'única llengua pròpia de les Balears és digna d'esser conseller o simple representant del poble com a parlamentari. Tots sabem el que va succeir recentment al Parlament de Catalunya amb motiu que UN diputat va gosar parlar en castellà en un ple.

No cometré l'equivocació de despreciar cap llengua, ni l'espanyola, ni l'anglesa, ni l'alemanya... Però cada cosa té el seu lloc, i cada situació també. No crec que se li hagi d'explicar al conseller que aquí, la llengua

Boires entintades Sembrant la divisió

Fa uns quants dies, a un poble d'Es Raiguer, vaig veure un anunci publicitari des d'on es reclamava el bilingüisme (sic) "mallorquí-castella", per una convivència (lingüística, supòs) que tanmateix en aquest moments no crec que estigui gens amenaçada.

No hem de perdre de vista l'abast real de les intencions superficials d'aquests missatges publicitaris, molt per sobre d'un simple esperit provincianista. El secessionisme lingüístic que determinats grups volen escampar des de cartells i opuscles, és tan ximple i elemental que tant se'ls fa dir "mallorquí" com "baleà", amb la qual cosa entren en constants contradiccions que els duen inexorablement a fer-se defensors de (sic) "ses llengos baleas". "Llengos baleas" que no especifiquen i que, quan ho són, es fan excloents. fins al punt que si hom es prengué al peu de la lletra els missatges que escampen aquests grups especialitzats en enfrontar el mallorquí al català, fins i tot els menorquins i eivissencs residents a l'illa haurien de començar a deixar de costat el menorquí i l'eivissenc per passar a expressar-se en mallorquí, i hauríem d'aprendre el vocabulari que propugnen, que inclouen formes tan pintoresques com luco per luxe, libre per lliure, o comunitat per comunitat. Tanmateix, però, no queda gens ni mica clar de quin mallorquí parlen; el del Pla o el del Raiguer, el pollencí o el solleric, el "palmessano" o el "felanigense". Amb reivindicacions i actituds com aquestes, no tan sols s'ataca la unitat de la llengua catalana, sinó també la intel·ligència de les persones de sentit comú.

Però quin és l'objectiu de tot això? Evidentment la secessió lingüística del català, per tal de mantenir separat, com fins ara, els territoris que compartim la llengua, la cultura i la història. Mantenir-nos separats lingüísticament, és la millor estratègia per a que no poguem avançar en el camí de la recuperació de la identitat nacional.

Antoni Roca

que està en perill de mort, la llengua discriminada i menyspreada fins i tot pel Govern del que ell en forma part, la llengua que és del tot ignorada pel nostre turisme, és el Català. Malgrat això, la seva insensibilitat cultural arriba a l'extrem de no voler fer res per la llengua del territori que l'ha acollit. Hauríem de reflexionar al voltant del fet de si algú així, que no parla la llengua del territori on governa, i que no fa res per defensar-la d'una agònica mort en mans del turisme pot o no representar davant el món el nostre país. Andalusia o Castella, tal vegada sí, Balears crec que no.

Si no té inquietuds culturals, si no té el desig de conèixer la llengua del país on viu i treballa, si no gosa fer-la servir en públic, serà el seu problema. Però és problema de tots el que tolerem que des de la posició de poder que ocupa, no sols no faci res per defensar la nostra llengua, sinó que a més a més tracti amb accions com la proposta, d'arraconar-la encara més. Si a la fi es duu a terme el que proposa, el nostre país no tindrà davant els nostres visitants, el màxim valor de tot poble: una llengua i una cultura pròpies i diferenciades.

La nostra major riquesa, el Català, arraconat per un conseller del nostre Govern. Vergonyós.

Gabriel Àngel Vich i Martorell

UN POC DE TOT

Per **CORREU** ens assabentem que:

L'Ajuntament de Santa Maria del Camí convoca les Jornades d'Estudis Locals en memòria de MN JOSEP CAPÓ per als propers 15 i 16 de març.

Dia 10 de desembre es realitzà al Teatre Principal de Palma l'Homenatge als escriptors de les Illes Balears. S'hi presentaren les composicions per a cant coral "Set Poemes de Llorenç Moyà" del mestre BALTASAR BIBILONI

La Fundació La Caixa presenta l'exposició EX-LIBRIS MODERNISTES al Grand Hotel fins al 5 de gener.

L'OCB celebrà els X anys dels PREMIS 31 DE DESEMBRE el passat dia 20 a la Nit de la Cultura.

FELICITACIONS REBUDES:

Molts d'anys.

Conselleria d'Educació, Cultura i Esports

Joan Flaquer i Riutort, conseller.
Josep Francesc Alomar, gabinet de premsa.

Molts d'anys.

Damià Perelló i Terrassa

La Caixa, Sa Cabaneta

Aprovecho la ocasió para desejarle un venturoso 1997. Le ruego haga extensivo mi deseo de Felicidad a su equipo. ¡Felices Fiestas!

Francisca Juan Julve

Gerent S.O.S. Mallorca

Amics de **Pòrtula**. Volem felicitar-vos pel magnífic número que heu fet en motiu dels vostres primers quinze anys. Sabent l'esforç que suposa dur endavant una revista local vos volem encoratjar a fer-ne molts més.

Molts d'anys i venturós 97!

Gracià Sánchez

Punt Informatiu Pollença

Bon Nadal i Molts d'Anys... y nuevos éxitos en 1997!

José Luis Montesinos

Comercial Montycarrera

Bones Festes / Felices Fiestas

La Caixa

L'Associació de Veïnats des Pont d'Inca Nou vos desitja unes bones festes i un venturós any nou 1997 i aprofita l'ocasió per felicitar-vos pels 15 anys de la revista **Pòrtula**. Molts d'anys.

Estel de la terra,
esqueix de cel blau:
dins un món en guerra
feis brillar la pau

Pere Orpí

Mallorca Missionera

Feliç Nadal i venturós Any nou.

Miquel Bestard Parets

Ajuntament de Marratxí

Molts d'Anys!

Ràdio Marratxí, 101.8 FM

Tots els que ajudem a aixecar cada dia el teló d'aquest bell i vell Teatre.

Vos desitjam un Bon Nadal i que, amb salut, pugueu gaudir d'un feliç any teatral, líric i musical 1997.

Teatre Principal

Consell Insular de Mallorca

Jaume Jané i Barrull, en nom de la Junta Directiva i en el meu propi, us desitgem un Bon Nadal i un pròsper Any Nou.

U.E.C. Olesa

PUBLICACIONS REBUDES:

FAUNA ENDÈMICA DE LES ILLES BALEARS, de Guillem X. Pons i Miquel Palmer. Institut d'Estudis Baleàrics / Conselleria d'O.P., Ordenació del Territori i Medi Ambient / Societat d'Història Natural de les Balears. 1996.

Resum del coneixement que es té sobre la fauna descrita de les Balears. Es discuteix sobre la distribució, afinitats faunístiques, corologia i sobre la validesa taxonòmica de les més de tres-centes espècies i subespècies descrites de les Balears. Malgrat el "ferreret" sigui l'espècie endèmica més emblemàtica és evident que n'hi ha moltes més.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a

PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destacam:

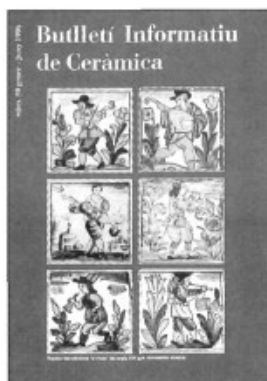
COANEGRA, 134, 140 (Santa Maria del Camí, I, VII 96) El 134 parla d'una trobada d'Escoltes i hi surt una foto amb les nostres col·laboradores Neus i Cati; també trobam una fotografia amb l'investigador musical Joan Parets. El 140, parlant del 50è homenatge a la Vellesa diu: "els padrins del poble són, d'una banda Joana Aina Alcina Colom -nada a Marratxinet el 1892-, la padrina centenària, ja ha complert els 104 anys d'edat. D'altra, Pere Roca Colom".

PERLAS Y CUEVAS, 912 (Manacor, 26 IV) Parla de Guillem Morro perquè ha publicat un treball sobre Simó Ballester "Tort" als "Papers de sa Torre".

ARXIU del Centre Excursionista de Terrassa, 80-83 (I-XII 1994). Inclou diversos articles relacionats amb la zona, amb l'entitat i les seves activitats.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL FERROCARRIL, 64 L'Hospitalet de Ll., III 96).

BUTLLETI DEL COLLEGI OFICIAL DE DOCTORS I LLICENCIATS EN FILOSOFIA I LLETRES I EN CIÈNCIES DE CATALUNYA, 96 (Primavera 96). Dedicat especialment a Humanitats i reforma. Inclou un article de Jordi Caldentey sobre "La llengua catalana avui a les Balears. Entre el precipici i l'esperança" que entre les diverses il·lustracions mostra la portada del llibre de Josep Massot i Muntaner "Els mallorquins i la llengua autòctona". Parlant del monjo historiador, a la secció de llibres hom ressenya el seu "El primer franquisme a Mallorca".

BUTLLETÍ INFORMATIU DE CERÀMICA, 59 (Barcelona, I-VI 96). Parla de Charles Simonds, de l'obra de terra cuita a la Cerdanya i al Baridà, de la ceràmica blava catalana de finals del XVII trobada a Palma, de Joan Ainaud de Lasarte, de l'escultora russa Maria Kaumikova, de la terrissa procedent de voltes del convent del Carme de Barcelona, del porró, de la ceràmica al diccionari Aguiló, del catàleg de les rajoles d'oficis que representen músics, entre d'altres temes. A la secció Panorama hi trobam la crònica de la XII

Fira del Fang de Marratxí i hi surt una foto d'Andreu Isern realitzant un taller de plat moreno amb infants.

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 58 a 67 (VIII a X 96). En el 58 hi trobam la resposta a la pregunta del diputat Pere Sampil "relativa a matèria en la qual assessora el sr Guillermo Vidal Bibiloni" que diu: "La seva tasca és de coordinació de les Delegacions comarcals depenents de la Conselleria d'Agricultura i Pesca. Té dedicació exclusiva. Si, ha evacuat algun document o estudi per escrit". En el 62 hi trobam la resposta a una pregunta de la diputada Margalida Thomàs i Andreu, veïna d'Es Pont d'Inca i la resposta a la pregunta del diputat Ramon Orfila, relativa a assessors del govern. En la resposta podem llegir que "Guillermo Vidal Bibiloni té un sou base de 456.491 ptes com a assessor de la Cons. d'Agricultura.

CÀMERA CLUB SABADELL, 114, 115 (I a VI 96).

CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA (IV a X 96).

COMUNICACIÓ LLUC, 60 (I-V 96).

Hi llegim que el 13 d'abril "els nins andreu Jaume, Antoni Jaume i Miquel Àngel Serra, de Palma i des Pont d'Inca respectivament, reben les aigües baptismals beneïdes en la Vella pasqual. També dona notícia de la pelegrinació d'un grup de persones majors de la parròquia des Pont d'Inca amb el seu rector, mn. Jaume Rovira, el 30 d'abril. Finalment hi trobam que dia 4 d'abril el grup excursionista Els Xots és a les Acampades del Santuari.

DRETS HUMANS / JUSTÍCIA I PAU, 15 (Mallorca, V 95). Nova recepció d'una revista renovada dedicada a la solidaritat i a la tolerància. Ben arribada.

INFORMATIU DE PUBLICACIONS GENERALITAT DE CATALUNYA, 20 (II 96).

MASSANA, 57 (El Rosselló, Primer semestre 1996). Número dedicat al desè aniversari del Museu "Casa de les Alberes" d'Argelers de la Marenda especialitzat en artesanat i tradicions catalanes.

MIRALL DE TROBAR, 13 (Curs 95-96). Revista de l'Institut Berenguer d'Anoia d'Inca, coordinada pel portolà Rafel Crespi.

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT, 117 a 120 (IV a VIII 96). El 118 inclou una referència a Maria de la Pau Janer.

PORTAL NOU, 135, 136 (Llorenç del Penedès, V a VIII 96).

PROA ESPAIS, 16 (Barcelona, III 96). Dedicat a les novetats de Sant Jordi.

SIGNUM UNITATIS, 77 a 80 (Palma, V a IX 96).

SOLCS I ONES, 21 (CAIB, IV 96).

VENTET DE FORNELLS, 11 (Primavera 96).

B.-

TAULA PARADA

La Balanguera
"Girant l'ullada cap enrera
gaita les ombres de l'avior,
i de la nova primavera
sap on s'amaga la llavor...
Sap que la soca més s'enfila
com més endins pot arrelar.
La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà"
(himne de Mallorca)

CASSOLA D'ANGUILA

Ingredients: anguiles, sofrit, una ceba, tres alls, tres carxofes, tres unces de pèsols de bullir, tres unces de pèsols d'esclovel·lar, mig quilo de patates, un tassó d'oli, pebre, pebre vermell, farina, dues cullerades de tomàtiga, un tasset de vi sec o conyac, sal, aigua.

- Netejau les anguiles i feis-les trossos de dos dits.
- Les fregiu i deixau-les dins un plat.

- A part dins una cassola o greixonera feis el sofregit amb la ceba, el sofrit, la tomàtiga, la sal, el pebre, els alls fets trossos, i pensau a posar-hi oli. Com estigui ben daurat afegiu-hi tres tassons d'aigua.

- Quan arranqui el bull podeu col·locar-hi totes les verdures i, casi a lo darrer, les patates i la carxofa.

- Després d'un parell de bulls amb mig tassó del brou i dues cullerades de farina en fred feis una pasteta espessa.

- En estar tot cuit compondreu per damunt la cassola les tallades d'anguila i afegireu la salseta, deixau-ho fer un bull i ja es pot retirar del foc.

LLOM ROSTIT AMB SALSÀ

Ingredients: un tros de llom d'un quilo, quatre cebes grosses, pastanagó, pebre, sis fulles de llorer,

un tassó gros de vi sec o conyac, sal, oli, aigua.

- Posau el llom dins una rostidora ben salat i amb pebre, les cebes i el pastanagó fets trossos grossos, les fulles de llorer, l'oli suficient, el vi sec o conyac i dos tassons d'aigua.

- Tendreu la rostidora dins el forn fins que la carn sia fluixa: això passa segons la grossària de la carn, remenau la ceba i el pastanagó perquè no es cremi.

- Quan estigui tot cuit treis la carn, la posau dins un plat i, a part, també heu de treure les verdures i el suquet.

- Feis talladetes de llom com bistecs i les col·locau dins un safata o a la mateixa rostidora.

- La ceba, el pastanagó i el suquet passau-ho pel colador xinès i sortirà una salseta espessa que repartireu per damunt la carn.

- Es pot servir amb la salseta ben calenta i uns quants de pinyons o panses.

- Aquest plat es menjarà amb fulles d'endívia o patates fregides.

COCA DE FORMATGE TENDRE I FRUITS SECS

Ingredients: tres-cents grams de formatge tendre, tres unces de sucre, dos vermells d'ou, un quart de quilo de pasta brisa, cent grams de fruits secs (dàtils, anous, panses, avellanes), un raig de llet cremosa o nata, un ou sencer.

- Forrau un motlo amb la pasta brisa.

- Mesclau dins un bol el sucre, el formatge, la nata, els vermells d'ou i un ou sencer.

- Afegiu a la mescla els fruits secs fets trossos petits.

- Ompliu el motlo amb la

El bon vi

ARTADI

Aquesta bodega es va constituir com a "Unión de Cosecheros Alaveses" a La Guardia l'any 1985 amb tretze socis i cent cinquanta hectàrees. Tot a Artadi pot dir-se que és obra de Juan Carlos López de la Calle, diuen que un dels més audaçs empresaris de La Rioja, peoner en la dignificació del vi de colliter que des de la seva fundació ha fet feina per aconseguir vins amb personalitat, basats en la tradició i les peculiaritats de la privilegiada Rioja Alavesa.

Així nasqué l'Artadi vi jove, del qual la frescor, la fruita i l'expressió del que és natural són les característiques més elogiades pels entesos.

Segons la revista "Club de gourmets" mai un vi no havia estat classificat, en deu anys, nou vegades millor negre jove.

Artadi negre 96
Producció: 380.000 botelles
Origen: Elaborat amb un raïms de Tempranillo i Viura, varietats tradicionals de La Rioja Alavesa.
Anàlisi: acidesa: 4,5 gr/l
Alcohol: 12,5% vol.
PH: 3,8
Sulfurós total: 30 mg/l

Data de verema: 3era setmana d'octubre.

Elaboració: Fermentació amb raïms i grans sencers: Mètode tradicional de La Rioja Alavesa.

Notes de cata: Color vermell porpra, brillant, viu. Intens aroma de fruita fresca (maduixa, fraula, móra) envoltada en un agradós regalim. En boca és gustós, estructurat, elegant toc tànic. Llarga persistència amb records fruiters de la varietat.

Consum: Molt important: S'ha de beure a temperatura de bodega (13°). S'aconseja que es consumeixi dins l'any. D'aquesta manera s'apreciaran més intensament les qualitats d'un vi jove.

Preu de venda al públic aproximat: 600 ptes.

Distribuidor: Alihotel, S.L.
Carrer dels Conradores, Naus A-2
Polígon de Marratxí

Joan Carles Serra

pasta que heu fet.

- S'ha de coure amb el forn ben calent devers mitja hora; veureu si es cuita si hi aficau

una agulla de calça i surt ben neta.

- Es pot servir amb nata muntada.

"De consells no en vagis fart, i tu pren la millor part"

- Uns plàtans fregits són molt bons per acompanyar les carns.

- Si les ungles es rompen molt sovint i no teniu a mà cap producte reparador, ho podeu substituir per una mescla meitat de suc de llimona i meitat d'oli d'oliva; el vespre quan anau a dormir posau-la per les ungles amb un cotonet.

Francisca Juaneda

Perfil

Elia Valero i Capella

Va néixer, ara fa 41 anys, a Barcelona un 3 d'agost del 55.

Ha viscut sempre a Mallorca i ara està a la urbanització Es Garrovers.

Està casada i té tres fills de 21, 19 i 13 anys, tot tres nins.

Estudià formació professional, branca d'administratiu, i ha anat fent sempre altres curssets.

Té una botiga de bijuteria a Palma, que es diu Joia, amb una amiga seva, on fa feina.

Temps lliure en té poquíssim i el poc que té li agrada dedicar-lo a llegir, cosa que li agrada molt. També li agrada mirar pel·lícules i com que no pot anar gaire al cinema es dedica a mirar-les a la televisió.

El seu hobby és el tennis i sempre que té temps va a jugar-hi. En aquests moments també és l'esport que més practica. Abans feina gimnàstica però com que no tenia temps per tot va deixar la gimnàstica pel tennis.

La seva família és molt esportista. Segueixen gairebé tots

els esports i ella els mira tots, l'únic que no li agrada és el futbol, però per televisió segueix gairebé tots els altres. Li agrada la natació, seguí les Olimpíades, els campionats de atletisme...

Sobre la televisió no sap què dir. Troba que tots els programes són nefasts, però que comprèn que hi ha gent que els mira. Per la gent que està malalta o ha de passar molt de temps a ca seva és una bona via per passar el temps, ara per ella particularment són molt dolents. Només alguna pel·lícula que sap que és bona.

El seu plat de cuina preferit és el pa amb oli.

La seva principal virtut és que la gent diu que és molt simpàtica, i quan ho diuen tots per qualque cosa deu esser.

Defectes, diu que té un caràcter molt fort. Quan comença a pegar crits tothom... També afegeix que és molt pererosa i li costa molt aixecar-se els matins.

El seu motiu d'orgull és la seva família.

Li hagués agradat tenir una nina, però...

Li agradaria que la recordassin com a una amiga simpàtica. No té grans pretensions. És partidària del refrany "A rey muerto, rey puesto".

Una experiència que recorda impactant és d'aquest estiu mateix, que viatjà al Sahara. Li impressionà molt. Diu que tot és tan diferent que sembla un altre món. Pel juliol varen tenir a ca seva un nin saharià i creu que va ser una experiència molt impactant que no oblidaran mai ni ella ni la seva família, una cosa increïble, preciosa.

La seva gran il·lusió és viatjar, li agrada tant...

Un personatge que admira és la mare Teresa de Calcuta i tanta gent que, com ella, dona la seva vida pels altres, pels pobres.

Els seus principals valors de cara als altres són l'amistat i la sinceritat de la que troba que n'hi ha molt poca.

De la política pensa tantes coses que no sap què dir-ne. Vivim dins la democràcia i això és bo. Ara tenim el PP perquè la gent l'ha votat i se l'estima més i vàrem tenir durant 12 anys el PSOE, perquè la gent el triava.

El principal problema de Marratxí és l'autobús. Allà on viu ella, Es Garrovers, fa falta, però diu que quan va anar a viure-hi ja era conscient d'aquest problema.

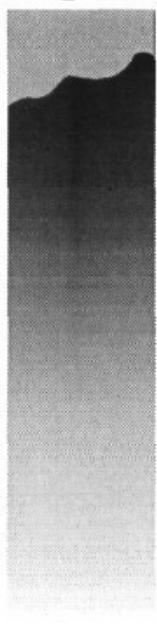
Pòrtula li agrada, troba que és una revista en què hi participa molta de gent. S'assabenta de coses de Marratxí, que si no fos així no sabria. Creu que aixímateix té una bona tirada i que és molt llegida.

Sobre la Vetlada

De la Vetlada troba que va estar molt bé, de tot d'una estava un poc nerviosa perquè ni coneixia a ningú ni sabia on anava, però després va veure que estava molt bé, s'hi trobà molt a gust i el temps li passà molt aviat.

CBE.-

CLINICA DENTAL
PONT

D'INCA - SA CABANETA

Dres. Maria Alejandra Salama

Col. nº 351

Claudio D. Morán

Col. nº 359

Avda. A. Maura, 6

PONT D'INCA

Teléfono 79 40 36

C/. Oleza, 98

SA CABANETA

Tel. 60 23 11

Urgencias Tel. 60 30 97

Vetlades a Can Pere d'Inca Dones d'empenta

Divendres 13 de desembre va esser el dia elegit per dur a terme la darrera vetlada de l'any. Tot i que la data té unes connotacions un tant particulars per segons qui, a nosaltres no ens afectà gens. Ans tot el contrari: l'exposició de temes, el debat i la rialla embolcallaren l'ambient.

En aquesta ocasió comptàrem amb la presència d'Èlia Valero, presidenta de l'Associació de Dones de Marratxí, i de Catalina Creus, vocal d'aquesta mateixa associació. Sobre la presidenta vos direm que viu en es Garrovers i de Catalina Creus que és nascuda a Can Pere d'Inca, tot i que actualment viu a Son Ros. Ens acompanyà el col·laborador Gabriel Àngel Vich i Martorell. A més a més, també hi fou present Magdalena Calvo des Pont d'Inca Nou.

Abans d'entrar pròpiament en la temàtica de la vetlada, navegàrem de pensament i de paraula pels envitricollats viaranyes de la informàtica. Ja podeu suposar que l'Internet ocupà uns minuts de conversa que no deixaren, de cap manera, indiferent a ningú.

L'Associació de Dones, segons la seva presidenta, és un col·lectiu obert que va néixer amb la intenció de donar

Amb Catalina Creus

suport a les dones amb problemes seriosos, que en els casos més conflictius poden conduir a una depressió. Ara bé, tot i això, pareix esser que s'han trobat amb pocs casos greus. La seva missió, per tant, passa per l'organització de cursos, tallers, conferències, etc. Aquestes activitats, a més d'esser molt enriquidores, ofereixen una possibilitat molt interessant d'entreteniment a les dones que per diverses circumstàncies necessiten omplir un temps buit.

Cal advertir que l'Associació, com hem esmentat abans, és oberta. Així idò,

si qualche home té interès en participar en les activitats programades, no s'impedeix la seva presència. De fet, ja n'hi ha qualcun que hi ha participat. La precarietat en les condicions de feina i les dificultats per situar-se en el món laboral varen esser temes que copsaren l'atenció dels presents, sobretot al final de la vetlada. Aquest darrer aspecte ens deixà a tots una mica desencisats, maleint en qualche moment l'època que ens ha tocat viure.

*Josep Antoni Calvo
Catalina Bestard*

Biblioteques Municipals de Marratxí

NOUS HORARIS A partir del mes de gener

BIBLIOTECA DE PÒRTOL

Dilluns de 17'00 a 20'00 h.
Dimarts de 15'30 a 17'30 h. (alumnes)
de 17'30 a 19'00 h.
Dijous: idem.
Divendres: de 9'00 a 12'00 h. (alumnes)

BIBLIOTECA DES PONT D'INCANOU

Dimarts de 17'30 a 20'00h.
Dimecres de 17'30 a 20'00 h.
Dijous de 10'30 a 13'00 h. (alumnes)
Divendres de 18'00 a 20'00 h.
Dissabte de 10'00 a 13'00 h.

BIBLIOTECA DES PLA DE NATESA

Dilluns de 17'30 a 20'00 h.
Dimecres de 17'30 a 20'00 h.
Dijous de 17'30 a 20'00 h.
Divendres de 17'30 a 20'00 h.
Dissabte de 10'00 a 13'00 h.

TENIU CITA AMB PÒRTULA ELS DIES 1 I 15 DE CADA MES... PÒRTULA QUINZENAL

Hivern Cultural

Gener 1997

Dissabte 4: Representació dels Reis, a càrrec d'Amics des Pont d'Inca. Església des Pla de na Tesa a les 20 h.

Dilluns 6: Representació dels Reis a càrrec d'Amics des Pont d'Inca. Església des Pont d'Inca, a les 20 h.

Dimecres 8: Projectió comentada per Vicenç Sastre "Mallorca i Marratxí: una ullada a la Prehistòria". Biblioteca Municipal des Pla de na Tesa, a les 20 h.

Divendres 10: Concert a càrrec de la Coral de Sant Gaietà. Església de Sant Marçal, a les 20h.

Diumenge 12: Concert a càrrec de l'orquestra de corda "Bernat Pomar". Església de Sant Marçal, a les 18'30 h.

Dijous 16: Audiovisual "Elbrus, sòtil de la nova Europa (Rússia)". S'Escorxador, a les 20'30 h. Hi col·labora el grup excursionista Els Xots.

Divendres 17: Exposició d'escultures "Haines Braun". S'Escorxador, a les 20 h. Oberta del 17 al 31 de gener.

Dissabte 18: Conferència "El ball popular als segles XIX i XX" a càrrec de Guillem Bernat. Biblioteca Municipal des Pla de na Tesa, a les 20 h.

Divendres 24: Exposició de Jaime de Abril "Olis i Pastels". Biblioteca Municipal des Pla de Na Tesa, a les 20 h. Oberta del 24 de gener al 8 de febrer.

Dissabte 25: Itinerari arquitectònic pel Districte II del terme municipal de Marratxí (Es Pont d'Inca i Es Pla de na Tesa). Sortida a les 9'30h. a la plaça de l'Església des Pont d'Inca. Guia: en Xisco Tomàs.

-Recital del grup "Energieia" Centre Cultural Es Cine (Pòrtol), a les 21 h. Ho coordina l'Obra Cultural Balear (Delegació de Marratxí).

-Concert a càrrec de la Coral de Sant Josep Obrer. Església des Pla de Na Tesa, a les 20 h.

Divendres 31: Conferència i projectió a càrrec de Bernat Cabot "Les Obrieres de l'Oratori de Sant Llätzer". Biblioteca des Pla de Na Tesa, a les 20 h.

Escola per a persones adultes de Marratxí curs 96/97

IOGA

Sessions permanents

Lloc: Es Pla de na Tesa. Ca ses Monges (Carrer Germanes Agustines). Dimarts i divendres, de 20'30 a 22 h.

Inscripció: al lloc, dies i hores assenyalats.

Informació: a l'Àrea de Cultura i Educació. C/ Sta. Bàrbara, s/n. Sa Cabaneta Tels.: 797624-83

Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació.

Il·lustració de gener del calendari municipal.

“Foto Burots”

Teniu fotografies divertides? Voleu sortir en aquesta plana?

**És molt senzill!
envia la vostra fotografia abans del dia 15 a:**

- *Revista Pòrtula. Pòrtol
- *Escoleta Infantil “Butzetes”.
Sa Cabaneta
- *Autoescola Kalet.
Es Pont d’Inca
- *La Caixa. Es Pla de na Tesa

Publicarem les fotografies que ens arribin i, a més a més, entraran en el sorteig de les gorres dels “Burots”.

Normes

Les fotos han de ser de nins o nines, individuals o en grup, menors de 14 anys.

Cada fotografia anirà acompanyada del nom, de l’edat i del telèfon del participant i també d’una frase sobre la foto.

Venga! a què esperes? Remou els calaixos i envia’ns la foto més divertida que trobis (festes, aniversaris, excursions, acampades, comunions, disfresses...)

Grup d’animació infantil “Burots”
60-25-70 / 79-76-58

En Jaume és feliç amb el seu cotxe.

Aquest pentinat “punkí” d’en Carles causa sensació.

El pobre ase a les ordres del gran genet Rafa.

Na Maria Àngels a la platja, un dia d’hivern.

La tristesa d’en Xisco que s’ha quedat sense cap regal.

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
 Envia'ns la foto que vulguis o posa't en contacte amb la redacció de **Pòrtula**.

Gabriel Rosselló, arquitecte i president dels veïnats des Pla de na Tesa

En Bernat Tomàs i na Catalina Tramullas, de Sa Cabaneta, es casaren dia 12 d'octubre. Enhorabona!

L'Ajuntament va rebre els nins txetxens que passaven uns dies a Calvià; aquí parlen amb la coordinadora dels refugiats.

Les monitores de catequesi d'Es Pla de na Tesa: Maria Antònia, Cati, el rector Miquel, Xisca i Joana Maria.

Alguns dels assistents a la inauguració de l'exposició de S'Escorxador 16 x Paper, coordinada per Vicenç Sastre.

Na Maria Antònia, arxivera municipal, comenta l'exposició dedicada a l'època de Quadrado amb na Catalina, na Pilar i en Martí.

Una de les taules rodones d'Esquerra Unida dedicades a Marratxí 2001; aquesta, sobre l'urbanisme es realitzà a Sa Cabaneta.

Feia estona que els caps dels Escoltes de Pòrtol volien sortir pel Finestró. A la fi els ha tocat.

TALLER DE PASTORETS

Alumnes del taller de pastorets impartit a S'Escorxador per Andreu Isern -assegut i amb la camisa de quadres- durant els darrers mesos. Ara podeu veure les seves obres exposades al betlem del mateix centre de Cultura fins al 6 de gener. (Foto, Tolo Aguilar)

MÚSIC VIST A

I.- No m'agrada la idea dels "Amigos de la Música" o "Amigos de la Ópera" o "Amigos para siempre", em sembla una filosofia anacrònica i sense sentit avui. Sempre he cregut que darrera aquest títol genèric d'"Amigos de..." s'hi amaguen altres fins més propis d'enemics que d'autèntics companys. No hi puc fer més, però no puc recolzar iniciatives d'aquests tipus. Si més no em semblen hortereres, què voleu que hi faci?

II.- Ens surt ara un grup de (vull creure que) afeccionats a la Música amb el propòsit de portar endavant una associació d'Amics de la Simfònica (ja hi som, ja ballam), les finalitats de la qual són recolzar l'orquestra i no sé quantes coses més.

Els qui passen per taquilla són els vertaders Amics de la Simfònica.

Pere Estelrich i Massutí

Si t'interessa Marratxí... t'interessa *Pòrtula*. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel 79 78 70 / 60 31 44

Guia de Serveis

SERVEIS PÚBLICS Ajuntament de Mxí Centraleta, 78 81 00 Àrea de Cultura, 797624 Serveis Socials, Sanitat i Medi Ambient 794643 Urbanisme, 78 81 36/37 Ambulàncies , 061 Bombers CIM , 085 Cementeri , 79 51 66 Centre de Salut de Muntanya, 60 49 59 Creu Roja , 20 22 22 Dispensaris Mèdics Sa Cabaneta, 79 77 85 Es Pla de na T, 79 5180 Es Pont d'Inca, 79 4951 Pòrtol, 79 74 49 Escola de Ceràmica S'Escorxador, 79 73 82 Funerària can Pere Antoni, 62 01 29 Guàrdia Civil , 60 02 27 Jutjat , 79 78 72 Mercats Es Pont d'Inca - divend Pòrtol - dijous Sa Cabana - dimecres Parròquies Sant Alonso, 60 0173 Sant Llätzer, 60 02 31 Sant Marçal, 60 20 24 V. del Carme, 60 21 29 Policia Local , 60 44 08 Pòrtula , 79 78 70 Protecció Civil , 218100	ACADÈMIES Owins - Es Pont d'Inca Tel. 79 57 81 AIRE Condicionat Refrigeració i Comfort Es Polígon, 60 42 12 ARMERIES Montserrat , caça / pesca Son Ferriol, 42 79 79 ASSEGURANCES Mapfre, Pere Ramis Sa Cabaneta, 79 79 53 Gesco , Es Pont d'Inca 60 11 63 - 908267523 AUTOSERVEIS Can Crosta - Pòrtol Tel. 60 22 59 BEGUDES Com. Montycarrera Es Polígon, 60 46 09 BELLESA Saló Maria Pòrtol, Tel. 60 29 18 CAIXES D'ESTALV La Caixa Es Pla de na T, 601428 Sa Cabaneta, 60 26 17	CAFÈS Es Cine - Pòrtol Tel 60 20 94 3JP - Ciutat Tel. 989 68 08 39 CONSTRUCTORS Ramon Oliver Sa Cabaneta, 60 22 44 Espai reservat per a la TEVA oferta COTXES, VENDA Citroën - Nissan Pòrtol, Tel. 60 21 50 DENTISTES Clínica dental Sa Cabaneta/Pont d'I. 60 23 11 - 79 40 36 ELECTRICITAT Instal·lacions Coll Pòrtol, Tel. 60 21 95 ESPORTS Es Refugi - Ciutat Tel. 71 67 31 FORNS Bon Jorn - Pòrtol De 7 a 14 h, 79 75 72	FOTOGRAFIA Prisma-Minimax Tel. 27 04 16 -47 44 31 GESTORIES Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54 IMMOBILIÀRIES Marratxí Balear IMB Es Pont 'Inca, 79 54 11 Gestoria Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54 INFORMÀTICA PuntBak - Ciutat Tel. 75 72 80 NOTARIES Antoni Roca - Sa Ca- baneta; Es Pont d'Inca (hores conving.) 60 22 85 ÒPTIQUES Moreno - Palma Tel. 29 08 08 PAPERERIES S'Estel - Pòrtol Tel. 79 74 40 PERRUQUERIES Bell Art -Sta Maria d.C. Tel. 62 01 33	PNEUMÀTICS Son Ferriol Es Pont d'Inca, 79 5783 PODADORS Tomeu Català - Pòrtol Tel. 79 77 25 -60 27 20 PUBS S'Estaca -Sta Maria del Camí, Tel. 14 07 87 QUADRES/MARCS Galeria Can Brahó Sta Maria, 62 01 26 RESIDÈNCIES Oasis (Tercera Edat) Can Pastilla, 26 01 50 RESTAURACIÓ Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03 RESTAURANTS S'Altell - Es Pont d'I. Tel. 60 10 01 S'Amagat - Pizzeria Pòrtol, 79 73 59 TALLERS MECÀN. Tomeu Joan - Pòrtol Tel. 60 22 98	Automoció Joan Son Ferriol, 42 80 67 Cotxes Pòrtol-Nissan Citroën, 60 21 50 TAXIS Servei de taxis Tel. 62 01 29 URGÈNCIES MED. SOS Mallorca Tel. 727172 - 440444
---	---	--	---	---	---

**VOLEU
SORTIR
EN
AQUESTA
GUIA?**

**60 22 20
79 78 70**

Benvolguts subscriptors!

**Pel febrer sortejam
UNA ENSAÏMADA GROSSA FAR-
CIDA I 2 BOTELLES DE CAVA**

Per gentilesa del
Forn Jaume Dols
de Sa Cabaneta

(Camí de n'Olesa, 105; Tel. 60 25 11)

hi haurà un/a subscriptor/a de **Pòrtula** que guanyarà
una fantàstica ensaïmada artesanal i cava.
La propera revista durà el nom de la persona sortada.
Contactau amb la Redacció per poder retirar el premi.

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel **79 78 70 / 60 31 44**

Benvolguts subscriptors!

El sorteig, efectuat per ordinador, dels regals oferits per les entitats col·laboradores i cases comercials ha donat el següent resultat

2 ENTRADES PEL MALLORCA(12 I)
Antoni Canyelles Salam.
Es Figueral

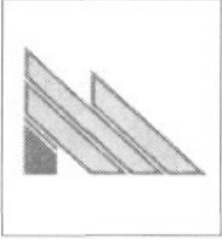
SY
Servei i Preu Distributions
Mercat
60 42 42
Poligon de Marratxi

PILOTA SYP
Felip Capó Canyelles
Pòrtol
Isabel Palou Torrandell
Sa Cabaneta
Mateu Salom Coll
Es Pla de na Tesa

PACK 4CERVESES SAN MIGUEL

Francesca Adrover
Pòrtol
Catalina Amengual Serra
Pòrtol
Banc de Crèdit Balear
Es Pont d'Inca
Isabel Cañellas Alomar
Es Pla de na Tesa
Emili Castaño
Es Pont d'Inca
Isabel Frontera Canyell.
Pòrtol
Aina Huertas Calatayud
Sa Cabaneta
Martina Llobera
Inca
Maria Teresa Moyà Mas
Es Pla de na Tesa
Joan Roig
Palma
Margalida Rosselló Mas
Sa Cabaneta
Lluís Tapia Gómez
Es Pont d'Inca

"SA NOS TRA"
Obra Social i Cultural

DÈCIM DE LOTERIA (16 I)
Joan Cardona
Es Pla de na Tesa

AGENDA PETITA LA CAIXA
Bartomeu Amengual i R.
Pòrtol
Luis Blanco Galarzo
Es Pont d'Inca
Catalina Bonnin Socies
Es Pla de na Tesa
Joan Bosch i Auba
Ciutat
Antoni Canyelles i Oliver
Pòrtol
Club Gent Major Es Turó
Pòrtol

Antonia Creus Pòrtol
Jaume Creus Amengual
Pòrtol
Maria Luisa Delgado R.
Sa Cabaneta
Pere Escafi Pòrtol
Bartomeu Ferrer Ferrer
Es Pont d'Inca Nou
Maria Frau Riutort
Es Pla de na Tesa
Carme Gafarot
Sa Cabaneta
Maria Gili Mir
Es Pont d'Inca
Julio Lago Rodríguez
Es Pont d'Inca
Andreu Llambias i Samp.
Sa Cabaneta
Pere Llofriu i Mora-Ciutat
Agustí Miquel Martínez
Sa Cabaneta
Angela Martínez
Es Pont d'Inca
Josep Prats Palerm
Sa Cabaneta
Es Refugi Ciutat
Mercè Roca Lassalle
Ciutat
Mª Soledad Rocafull
Pòrtol
Joan Sastre Roca
Es Pont d'Inca
Joan Serra Miralles
Ciutat

APARELL FOTOGRAFIC MONTY CARRERA
Gabriel Salom Lull
Pòrtol

2 ENTRADES CINEMA PÒRTOL
Lluïsa Batlle Aguilera
Es Pont d'Inca
Josep Escobar Calvo
Cas Capità
Francesca M. Gual i P.
Es Garrovers
Mª Elena Landa Ferragut
Es Pla de na Tesa
Joana Lladó Munar
Es Pla de na Tesa
Joan Mas Serra
Es Pont d'Inca
Bartomeu Moll Ramis
Pòrtol

Serv.PERRUQUERIA
Miquel Amengual Pujol
Sa Cabaneta
Jaume Bibiloni Ferrà
Es Pla de na Tesa
Guillem Simó Bonet
Pòrtol

ENSAÏMADA SYP
Pere Bibiloni i Rigo
Pòrtol
Miquel Bordoy
Es Pont d'Inca
Rafel Munar Cifre
Es Pla de na Tesa
Maria Rosa Puigserver
Pòrtol
Maria J. Puigserver i Serra
Es Pla de Na Tesa

RODET 24 FOTOS I UN REVELAT
Nati de Grado
Es Pont d'Inca
Rafel Payeres i Cifre
Sa Cabaneta

LOT INFANTIL IMPORT.MALLORCA
Felip Canyelles Oliver
Pòrtol
Carme Chamorro
Es Pont d'Inca Nou
Joan Coll Cabot
Sa Cabaneta
Vicenç Escacena M.
Es Figueral
Antoni Pere Font
Es Pla de na Tesa
Antònia Riera Serra
Es Pont d'Inca

LOT DOS LLIBRES
Juan Fco Flores Valenc.
Es Pont d'Inca
Santiago Mairata Bosch
Sa Cabaneta
Caterina Palou Canyelles
Pòrtol
Antònia Piza Vidal
Es Pont d'Inca
M. Teresa Sastre Canyell.
Sa Cabaneta

Tots els premiats que passin per la Redacció rebran una medalla de la CEE del SYP

Els premis caduquen dia 15 d'aquest mes (el dècim, dia 14 i les entrades del Mallorca, dia 10)

A la vetlada que farem el proper mes hi podrà assistir **Martí Creus**, de Sa Cabaneta, com a subscriptor convidat. Els interessats en assistir adesiara a les Vetlades vos heu de posar en contacte amb el **79 78 70** per indicar el vostre nom i telèfon.

VETLADES A CAN PERE D'INCA

SORTEJADA LA PEPA I EL BALÓ DE REGLAMENT DE CAN XIC

En el sorteig efectuat per ordinador la sort ha correspost a **ANTONI VIDAL BARCELÓ** d'Es Pont d'Inca Nou Enhorabona.

Na Magdalena de can Xic pareix que no té hora dolenta; sempre està amatent i amb la riälla a la boca.

Aquell temps!

Un dinar dels quintos de Pòrtol per celebrar la seva festa. Era el 12 de juny de 1965.

En sentit de les agulles del rellotge, començant pel primer de l'esquerra i voltant taula.

Felip Oliver de can Palou, Ramon "Barrera", Tomeu "Rugal", Andreu Salvà, Rafel "Mè" (+), Bernat Carbonell, Felip "Creuetes", Marçal Bestard de can Marçal, Guillem "Parró" (+), Pau Barrera de ca s'Algaidí, Rafel "Marier", Jordi Llinàs de cas Tord (+), Toni Torres de can Vermell. No surten a la foto en Jaume Amengual "Calet" ni en Toni de sa Roca Llisa.

(Foto gentilmente cedida per Francisca Ramis de sa Penya)

Pneumàtics *Son Ferriol*

A partir d'ara al vostre servei
Pneumàtics Son Ferriol a Marratxí.

Es Pont d'Inca. Antoni Maura, 85

Tel. 79 57 83